

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Subotica, 1921. évi október hó 6.

Ara helyben és vidéken
1/2 dinár, vagy 50 para.

XXII. évfolyam 223. sz. a Csütörtök

Megjelenik minden délután vasár- és önnepnap kivételével
Telefonszám: Kládóhivatal 8—88. szerkesztőség 5—10.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
negyedévre 150K, egy hóra 50K

Szerkesztőség és kládóhivatal: Subotica.
Regenta Alexandra-utca — Leibach-palota.

A rokkantak kórusa

Ha a gyíknak kiszakítják lábát, a kitépelt láb még sokáig reflexmozdulatokat végez. Kaszál a pók lábába, mondják a gyerekek, akiknek még örömrük van a kegyetlenségben. (Ezt valamikor úgy mondtuk, hogy csak a gyerekekkel teltetik kedve a kínzásban. Ma már látjuk, az egész emberiség ebben az egy vonatkozásban milyen gyermek.) A háboruban kitépott farkok, többől kiszagott lábak most ekezednek mozogni. Az elhallgított íriss testdarabok most kaszálni kezdenek, mint a póknak kitépott lába s régi bűnök rendje, így uralmak vesése dől meg el erre a kaszálásra. Megmozdul egy láb valahol a duklai szoros pázsitos mélyében: „mi közöm volt nekem az angol textilkereskedelem exportjához, hogy itt kell rohandom miatta nekem, aki ahhoz szoktam, hogy szép, fiatal testet gögösen hordozzak?” A Mazuri mocsarak iszapos fenekén megszólal egy kitépott kar: „A német anullingyárak fensőbbeségéről még sejtéme volt annak a gyönyörű szöke szilvának, akitől az ipari versengés háborus formája elvette a karját. A karját, amivel kedvese puha testét ölelte magára.” A megrokkant egészség fölírja most álmai szemétdője alól a mulat, a mikor dacosait, büszkehódító volt meg. A kicsurgott szemek patafokó könyvei a régi szépségeket siratják, az üres szegődőből meddő fájdalommal bökölnek ki a fölnevelt világot fészöl emlékeit.

S ezek az életben maradtak. Hol vannak a drága fiatal, az erős férfiak, kiknek testét, életét a föld alá gázolta le a háború. Hol van az árnyék és övezetek kórusa, aminél bánaosabb pathoszu és keserűbben vádoló kar még a gögő szerstragédiákban sincs.

Bécsben konferenciára jöttek össze a világ hadirokkantjai. A bécsi nyomor temploma elé küldték a világot koldusai. Van-e olyan fözde-léma, amelyik tud tudja kiáltani ezek jajszavát, lehet-e olyan eseménye a kiált világnak, amelyik a föld a kérdéstől el tudja térlni a figyelmét. Felálithatnak elméiket arról, hogy a ma élő nemzedék mar-eleget szenvedett vérben, egészségben és vagyonyban, a helyreállításnak, újápitésnek költséget át kell hárítani a fővenkező nemzedékekre, akik elől mi elszenvetünk a világ-háború öt borzalmas évét s a jór-dalmak idegeket tépő esztendeit. De át lehet-e hárítani azt a kötelességet, amivel a ma nemzedékének holdogjai tartoznak a rokkantaknak, a valéknak és béráknak? Itt hársítlan minden vrasztáló szó és minden elcsitító ígeret. Itt cselekedni kell, adni kell, talpra kell állítani az elbukottakat. „Mi nem fogunk verket adni szent rokkant-jaink kezébe” — hangzik mindenütt a szó, a harcélre lelkesítő a háború

idején. S ez a nemzedék még verket se adott a vakok kezébe s még tisztességes munkával se látta el a háboru béráit. S a kötelesség érzése még annyira infantilis, s a gondoskodás még annyira kezdetleges, hogy a rokkantak bécsi gyűlésének három évvel a háboru befejezése után még azt kell követelnie, hogy a segélyezésben ne tegyenek különbséget a rokkantak nemzetisége és vallása szerint. S ha az állam és társadalm nyujtanak is segítséget, ez a segítség pénzbeli, s összegében annyira szegényes, hogy csak ideig-óráig tartó megkönnyebbülést ad. Pedig a szükség mindennapos s a legszegényebb segítség is ritka. Hol vannak azok a foglalkoztatóműhelyek, a közüzemek, a mező-

gazdasági telepítések, amiknek ter-veit a háboru alatt — ma már látjuk: — a háborus lelkesülés olyan vi-gasztalóan ragyogó színekkel festette fel a falra a kiragasztott behívó pa-rancsok mellé. Hol vált valami testi-puha kenyérré, meleg ruhává, hívó hajlékká azokból a háborus szava-kból, amelyekkel a háboru küldték az egészségeseket? Hol a nemzet halája, hol a társadalom jutalma s hol van azoknak kötelességteljesítése, akiknek érdekeiért fojtot a háboru. A háboruban nemcsak az egész-séges fiatalok milliói, hanem az em-beri társadalom morális érzése és kötelességtudása is megrokkant. És nincs olyan protézis, ami ezen segí-teni tudna.

Demokratapárti politikusok a magyarok kisebbségi jogairól.

Marinkovics exminiszter, Jaksics Zsárkó dr., Vuletics Iván dr. nyilatkozatai.

— **Beogradi szerkesztőségünkötől** —
(L.) A radikális-párt novisádai gyűlése után Vilics Márkó országgyűlési képviselővel folytatott beszélgetés alapján regisztráltuk a vajdasági radikálisoknak a magyarság jövődo politikájára vonatkozó véleményét. Most a demokrata-párt panesevői nagygyűlésének elmultával, ennek a másik nagy kormányzópártnak politikusait kérdeztük meg, hogy a pártnak a magyarság politikai jövendojére vonatkozólag mi a véleménye?

Marinkovics Pál exminiszter.

Marinkovics Pál exminiszter, a sombori kerület képviselője, egyike a demokrata-párt legjelentékenyebb politikusainak.

A magyarságnak és a szerb népnek egymásnozt való közeledését — mondotta az exminiszter — én már jóval a háboru előtt propagáltam. 1906-ban, mint a Szerb Ujságíróegye-sület elnöke, meghivtam a budapesti ujságírókat Beogradba és akkor tar-tott összejöveteleken a szerb-ma-gyár közeledés szükségességé-ről tartottam beszédet. Ez a véleményem most sem változott meg. A szerböknek és a magyarok-nak a Vajdaságban meg kell érte-niük egymást, mert ezt követeli elő-sorban a magyarok érdeke, de ezt követeli az állam érdeke is. A magyarok mostani lelkiállapotát meg tudom érteni. Egy nagy ország uralkodó nemzetiségéhez tartoztak és ma elenyésző kisebbségi nemzetisé-géi képezik egy új és nagy birodal-mot. Az én véleményem az, hogy józan és belátásos politikával, a ma-gyarok a maguk számára olyan al-moszférát tudnának teremteni a Va-jdaságban, hogy nem éreznék magu-kat idegen testnek az országban. A magyar oligarcha politika,

amely az utolsó évtizedekben Fe-hérváry, Tisza és polgári és politikai jogokat erősen korlátozó, erőszakos politikájában kulminált, nem lehet ideálja egyetlen kulturális népnek sem.

A nemzetiségi elnyomás politiká-ját most már történelmi szem-szögből szemlélhetjük és meg tud-juk állapítani, hogy a magyarsá-got ezért felelősségre vonni nem szabad,

mert ezt ugyanaz a csekélyszámu és a hatalmat évtizedeken keresztül a kezében tartó politikusok inaugura-lták, akik céljaik elérésére nem hát-ráltak meg a magyarságot érintő ki-sebb-nagyobb jogfosztástól sem.

Ami a vajdasági magyarság politikáját illeti, mi irányítólá-g egyáltalán nem befolyásol-hatjuk, de véleményt alkothatunk róla. A magyarság gyakorlati politi-kája csak két irányban haladhat, vagy önálló magyar nemze-tiségi pártot alakítanak, vagy a fennálló pártok va-lamelyikével, vagy több párttal is együtt haladnak. Az első megoldásnak, legalább is a mai viszonyokat véve alapul, nem nagy sikert jósolok. A magyarok az ellenkező célt érnék el vele, mint a mit akarának. Az egységes magyar párt frontjával szemben állának az ország többi pártjai egységes és ha-tározottan. Ennek megvan a maga természetes oka. Legyenek ha a párt-alakítóknak legtisztább intenciói, ve-zesse őket bár a legtisztelretelműbb szándék, elkerülhetetlen, hogy a pártban olyan emberek és főleg olyan külső vagy belső befolyások is érvényesüljenek, amelyek a pártot kompromittálnák és egy erőlyes el-lenállásra szolgáltatnának okot. A másik megoldásra, a pártokkal

való együttműködésre nézve a ma-gyarságnak magának kell dönteni. A demokratapárt megalakítasától kezdve erőlyesen sikra szállt a nemzeti kisebbsé-gek jogainak megvédeéséért és programjánál fogva a tiszta euró-pai demokrácia politikáját hirdeti, a mely garancia arra nézve, hogy a pártprogram megvalósíthatása esetén minden állampolgár egyen-lő jogokat élvez és teljesít. A demokratapárt hangsúlyozottan kö-veleti és kitartóan követelése mel-lett, hogy minden körülmények kö-zött és minden állampolgárral szem-ben érvényesüljön az az elv, hogy a törvény legyen az állam-ban a legfőbb akarat.

Az agrárkérdésről beszélgettünk meg az exminiszterrel, azt mondotta, hogy a demokratapártnak az a véle-ménye, hogy senkinek az agrár-reform miatt károsodnia nem szabad és hogy csak annyi földet szabad igénybevenni, amennyi a földművelők kielégíté-ségszüksége, a fennmaradó birtokot meg kell hagyni eddigi tulajdonosaik kezén.

Jaksics Zsárkó dr.

Rövid pár szót váltottam csupán a gyűlés elnökével Jaksics Zsárkó dr.-al, akinek erőlyes hozzáértés és a gyűlés nivóját emelő munkájáról mindenki nagy elismeréssel nyilatko-zott.

Konkrét eredményeket, [gyakorlati] jelentőségű határozatokat a gyűlés a nemzetiségi kérdésről nem hozott. Az október 30-án, Beogradban összeülő országos demokrata kongresszus hozhatva ebben az ügyben elvi döntést hozni.

Mint gyakorlati politikusok vajda-ságban politikát csinálunk, annak a nemzetiségiekkel szembe-számolnia kell.

Vuletics Iván dr.

Vuletics Iván dr. országgyűlési képviselő a vajdasági demokrata po-litikusok egyik legmarkánsabb egy-sége, volt a gyűlésen a nemzetiségi kérdéscsoportján.

A panesevői gyűlés előtt, mondotta Vuletics dr., megbeszéléseket folytattam a különböző aktuális ügyek nézve, Pribicevics belügy-mi-niszterrel, amikor szóbakerült a nemzeti kisebbségek ügye is. Ugy a bel-ügyminiszternek, mint a pártok többi vezető politikusainak megegyezik a véleményem abban, hogy a magyarsá-gnak, valamint a többi kisebbség nemzetiségieknek valamely az alkot-mányba és a törvényekbe nem ütöz-ő elvi álláspontot kell elfoglalniuk.

Felfogásunkat egyebekben egy ne-gatív és egy pozitív megállapításba foglalhatjuk össze.

A negatív megállapodás az, hogy az SHS királyság semmi esztől

som akarja követni ezt a nemzeti-ségi politikát, amelyet a monarchia követett nemzetiségeivel szemben.

A pozitív megállapítás viszont az, hogy az alkotmány keretein belül biztosítani akarjuk a nemzeti kisebbségek szabad kulturális és gazdasági fejlődését.

Ezt kívánják elsősorban Szerbia régi nemzeti tradíciói és ezt kívánja meg az állam érdeke is. Kell, hogy az új országban, mindenki szabad állan, szabad polgárának érezze magát. Természetes azonban, hogy az államhatalom mint minden polgártól, úgy a nemzeti kisebbségekhez tartozóktól is, megkívánja, hogy az alkotmányt és a törvényeket feltétlenül tiszteletben tartásák.

A vajdasági demokrata politikusok, mint az ottani viszonyok ismerői helyeslik azt a politikát, amely a toleranciát, a polgári jogok tiszteletét valjára elvénék, azonban hangsúlyoznunk kell, hogy minden irredecenta tendenciájú jelenséget gyökeresen fog az államhatalom elfojtani.

Igen örömdetes körülmény, hogy például a bánáti németek a legnagyobb lojalitással viselkednek az állammal szemben, és állampolgári kötelezettségeiknek minden tekintetben eleget tesznek.

Vilács Márkónak, a Bácsmegyei Naplóban tett nyilatkozatára vonatkozólag az a megjegyzésem, hogy nem érthetek vele egyet már azon elvi oknál fogva sem, mert nem irhatjuk elő a nemzeti kisebbségeknek hogy hova szavazzanak.

Bizonyos, hogy a nemzetiségeknek saját érdeke, hogy a politikai szervezkedésüket elvi és nem nemzetiségi alapra helyezzék.

Ez azzal a jó hatással járna, hogy a bizalom atmoszféráját teremtené meg az állam és a nemzetiségek között.

A mai kormányt és ezt hangsúlyozni kell, a nemzeti kisebbségekkel szemben a legjobb intenciók vezetik, éppen ezért remény van arra, hogy a nemzetiségeknek a nemzeti-ségi pártokhoz való közeledése egyáltalán nem fog akadályokba ütközni. A belső kölcsön, amelyből a Vajdaság derekasan kivette a részét, azt bizonyítja, hogy a nemzetiségi kisebbségek körében is mind nagyobb tért hódít a józan bejáratás politikája, amely csak üdvözölni lehet.

Azoknak, akik a magyar nemzeti kisebbség politikájával törődni akarnak, fel kell figyelniük ezekre a nevekre. A politikusok, akiket a Bácsmegyei Napló fennebb megjelöltől ismerik az uralkodó áramlatokat és tagadhatalan, hogy szavak ösztenté szavak és jó szándéku politikusok szava.

Kukulides és Sakelerides cég Beogradban keres

irodista kisasszonyt,

aki németül tud. Fizetés megegyezés szerint. — Jelentkezés azonnal. 5946

A kormányzópartok tárgyalásai

— Létrejött a megegyezés. —

Zagreb. A demokrata párt főbizottságának mai ülésén a radikális párttal folytatott eddigi tárgyalások kerültek megvitatásra. Megállapították, hogy a választási törvényt mielőbb ki kell tűzni a parlament napirendjére. A mai helyzetben egyelőre nem kívánatos a népre való hivatkozás, mert az országnak még nincs választási törvénye. Mivel Pasić miniszterelnök Sándor királynak Párisból való visszazárkésése után a kormány lemondását formailag be akarja nyújtani, a demokrata-párt arra az állásponton helyezkedik, hogy ha egyáltalán lesz mód a radikálisokkal való együttműködésre, a kormányban való részvétel feltételeit később állapítják meg. A radikális pártban az a hit tartja magát, hogy a helyzetnek a király hazakerzése után tisztázódnia kell, nehogy a krízis következményeit az állam szenvedje meg. Pribicevics belügyminiszter olyértelmű felhatalmazást kapott, hogy Pasić miniszterelnökkel mindenkor tárgyalhat. Pasić első találkozására Pribicevics belügyminiszterrel már meg is történt.

Később vett értesülés szerint Pasić közeliállók politikuskok kijelentették, hogy a demokratákkal felvett tárgyalásokat folytatni fogják. Két kombinációról beszélnek. Az egyik szerint a

főbb kérdések rendezésére pártközi parlamenti bizottság alakulna, míg a második kombináció az egyes miniszterüök mellé felállított Államtitkárságokban látja az ellentétek kiküszöbölését. Ez a terv a viszonyosság alapelveit oly formában valószínűsíti meg, hogy azokban a minisztériumokban, ahol a miniszteri széklet radikális-párti miniszter tölti be, demokrata Államtitkár neveznek ki.

Beograd. Tegnap Pasić miniszterelnök és Pribicevics belügyminiszter három óra hosszat tanácskoztak. A tanácskozások eredménye nem került nyilvánosságra, azonban meg lehetett állapítani, hogy a demokraták megegyezéssel fogadták a híreket.

Beograd. Kiszivárgott hírek szerint a két párt továbbra is együtt fog maradni, ami biztosítja a koalíciós kormány fenmaradását. A kormány utazópolitikája miatt mindkét párt részéről tanúsított elégedetlenséget úgy kívánják megszüntetni, hogy a belügyi, közoktatási és pénzügyi Államtitkári állásokat radikálisokkal, a külügyi, postai és közlekedésiügyi Államtitkári állásokat demokrata képviselőkkel töltsék be. Ennek a pártközi egyezségnek megfelelően a miniszterek az Államtitkárokkal egyetértéssel fogják eljárni.

Az SHS királyság részt akar venni a velencei tárgyalásokon

Ausztria nem vette még át Nyugatmagyarországot. — Osztentburg a szövetségi bizottság szolgálatában. — Rómában fog tárgyalni a két ország külügyminisztere. — Ausztria csak a birtokbavétel után tárgyal a határkiszárazásról.

A nyugatmagyarországi kérdésnek ma két elhatározó lépés adott döntő fordulatot. Az egyik Nyugatmagyarországot kiürítése, ami tegnap délután öt órakor fejeződött be. Ez a lépés következményeiben nem teremtett új helyzetet, mert a felkelők továbbra is megmaradnak helyükön sőt Osztentburg zászlója, mint a szövetségi antant bizottság karhatalma hivatalosan, tehát antant kívánságra maradt Burgenlandban vissza.

Mig egyrészt Ausztria vonakodik a felkelőtől megszállt Burgenlandot átvenni és ezért Sopronban az átveteli jegyzőkönyvet sem írta alá, Magyarország felelőssége a burgenlandi fejleményekért Goston tábornok kijelentése szerint megszűnt. Valójában, hogy a burgenlandi felkelők egyelőre komolyabb akcióba kezdenek, mert a kiürítésnek az a módja, hogy továbbra is a magyar csendőrség fog Nyugatmagyarországon szolgálatot teljesíteni, bizonyos mértékig a felkelők sikere. A hivatalos Magyarország — amely diplomáciai felkészültségének minden képességét belevette a nyugatmagyarországi kérdésbe, — úgy látszik a pillanatnyi siker hatása alatt egyelőre kikapcsolta a nyugatmagyarországi kérdésből a monarchista puccskísérletet. Erre val az az értesülésünk, amely szerint

Lajos bajor exkirály, aki tegnapelőtt sárvári birtokára érkezett, ma onnan menekülésszerűen elutazott. Ebben a magyar kormány keze keresendő, amely a helyzet ily kecsesgató állása mellett hi-

telen kikapcsolta a kalandos politikát.

A Magyarországra előnyös helyzetet, ami a mai események második döntő fordulata, a nagykövetség tanácsának határozata teremtette meg, amely elfogadta Olaszországnak azt a javaslatát, hogy olasz elnöklet alatt Rómában egyeztető tárgyalások induljanak meg Ausztria és Magyarország között.

Ugyanakkor, amikor ez a döntés a magyar elküldetés sikerét jelenti, ezt a határozatot az olasz diplomácia sikerének is be kell tudnunk. Az általános helyzetet a legutóbbi huszonegy órában oly színtomák kísérik, amelyek szerint az antant meg fogja akadályozni a háborút.

Az elmúlt nap nyugatmagyarországi eseményeiről alább számolunk be:

Jelentés az átadás megtörténtéről.

Sopron. Ma délután fél öt órakor a Sopronban székelt antant-tábornokok tanácsára hivatalos jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet magyar részről Hegedűs Pál altábornagy az antant részről pedig Goston angol, Hamelin francia és Ferraroli olasz tábornokok írtak alá. A hivatalos aktusról a következő hivatalos jelentést adták ki:

Magyarország eleget tesz a trianoni békeszerződés Nyugat-Magyarországra vonatkozó rendelkezésének, amennyiben a kérdéses területet a soproni szövetségi bizottság által kidolgozott átadási

tervezetnek megfelelően október 3-án, vagyis a nagykövetség tanácsának szeptember 22-én kelt jegyzékében megállapított napon kiürítette.

A soproni szövetségi bizottság e ténnyel megállapított, jelentést küldött a nagykövetség tanácsának arról, hogy a magyar királyi kormány a békeszerződést végrehajtotta.

E körülmény folytán megdőlt az Ausztria és Magyarország között a nyugatmagyarországi kérdésben az olasz és cseh kormányok közvetítésével és a nagykövetség tanácsának szeptember 22-iki jegyzékében kifejezett előzetes jóváhagyásával létrejövendő megegyezés utolsó akadályja is.

A Sopronban állomásozó 2 ik számú országos csendőrtartalékszázaló, mint soproni államrendőrség a tábornoki tanács kívánságára továbbra is megszállva tartja Sopront és környékét és a tábornoki tanácsnak a rend fenntartására vonatkozó utasításait végre fogja hajtani.

A soproni karhatalom — nemzetközi hatóság.

A szövetségi bizottság bizottság felkérésére a néhány száz főnyi Osztentburg-féle csendőrszázaló a közbiztonsági szolgálat ellátása céljából Sopronban marad. A karhatalmak feletti parancsnokságot a szövetségi bizottság veszi át.

A tisztviselők a helyükön maradnak.

Sopron. Gróf Sigray Antal fő-kormánybiztos rendeletet intézett a nyugatmagyarországi három vármegye főispánjaihoz és erendelte, hogy minden tisztviselő további intézkedésig maradjon a helyén és hivatalos működését folytassa.

Az osztrák megbízott nem írta alá az átadási jegyzőkönyvet.

Sopron. Hain Egon, osztrák megbízott megtagadta az átadási jegyzőkönyv aláírását, mert

az átadási aktnak Ausztria még nem jutott Nyugatmagyarországot tényleges birtokába.

Nyugatmagyarországot Ausztriának kell birtokba venni.

Sopron. Kiszivárgott hírek szerint a szövetségi bizottságnak az a főfogása, hogy miután Magyarország aláírta az átadási jegyzőkönyvet, Nyugatmagyarország formáltag és jogilag Ausztria birtokába kerül. Tehát

Ausztriának kell gondoskodni a terület birtokbavételéről.

Osztrák sajtótámadás az átadás miatt.

Bécs. A Neue Freie Presse eies támadást intéz a soproni szövetségi bizottság ellen. Az átadást csak külsőségnek, rabulistikának tekint. A tábornoki tanács diplomáciai fogásai — írja a lap — csak arra mutatnak, hogy menekülni akarnak a felelősség elől és tévedésbe akarják ejteni az európai közvéleményt.

Tiltakozik az osztrák kormány.

Bécs. Állítólag az osztrák kormány a legközelebbi órákban tiltakozik az antant-hatalmaknál a soproni szövetségi bizottság

eljárása ellen azért a módot, ahogyan az átadást végrehajtotta és az ellen, hogy az átadandó területen Osztenburgot bízták meg a rendfőntartással.

Meghívás Rómába tanácskozássra.

Páris. A Havas-ügyönkség jelenti: A nagykövetség tanácsa Boniu Longare elnökletével tartott ülésén elfogadta azt az olasz részről tett javaslatot, hogy

szólítsák fel a budapesti és a bécsi kormányt, küldjön teljesítmény megbiroztatást Rómába.

Bécs. A római tárgyalások homlokterében Sopron és Nagyecen, valamint 9 nagyobb község átengedése áll.

Az S. H. S. királyság a velencei tárgyaláson.

Bécs. Politikai körökben úgy tudják, hogy a velencei tárgyalásokon az S. H. S. királyság is részt kíván venni, hogy érvényt szerezzen a nyugatmagyarországi kérdésben elfoglalt álláspontjának.

A velencei tárgyalások kilátása.

Ma vagy holnapra várják Olaszország vonatkozó proposícióját. A tárgyalások eredményére csak kombinálni lehet, de jó jelnek vehető az osztrák irányadó körök álláspontjára nézve *Kunschak* keresztényszocialista képviselő tegnap tett ama nyilatkozata, amelyben szemébe veti *Rennernek*, hogy *elhírbázta politikáját* a magyarokkal szemben. Hangsúlyozza, hogy Ausztria és Magyarország mindig egymásra voltak utalva és ez nem lehet másképp a jövőben sem. A nyilatkozat annál fontosabb, mert éppen a keresztényszocialista párt foglalta el a nyugatmagyarországi kérdésben a legintranzigensabb álláspontot.

Október 10 én kezdődik a konferencia.

Róma. A Giornale d'Italia szerint a velencei konferencia október tizedikén kezdődik.

A budapesti olasz követ a tárgyalásokról.

Budapest. Castagnetto herceg, budapesti olasz követ egy újságírónak nyilatkozva, kijelentette, hogy a tárgyalások, amelyeknek színhelye előrelátásilag Velence lesz, egy héttel alatti befejeződnek. Castagnetto herceg a fölkelőkről szólva, annak a reményének adott kifejezést, hogy a magyar nép hazafiassága a kellő belátással gátat vet az olyan akcióknak, amelyek a jelen viszonyok között csak károsak lehetnek.

Bécs. Az osztrák kormány megkapta a hivatalos meghívást a római konferenciára. Ausztriát a konferencián Schober kancellár fogja képviselni. A bécsi lapok hivatalos helyéről származó információk alapján megállapítják, hogy az osztrák kormány változatlanul ragaszkodik régi álláspontjához, amely szerint *határkizárásról csak akkor lehet tárgyalni, ha Ausztria Nyugatmagyarország tényleges birtokába jutott* az „Abendblatt” szerint az osztrák kormány csak azzal a feltétellel hajlandó Sopron elcsereítéséről, illetve a népszavazásról tárgyalni, ha a vitás területen hat héttel már az osztrák közigazgatás működött és ha a népszavazás ugyanolyan

feltételekkel megy végbe, mint annak idején Karinthiában.

A bajor exkírály elutazott Sárvarról.

Zagreb. Az Agramer Tagblatt jelenti. Lajos bajor exkírály, aki tegnapielőtt családjával sárvári birtokára érkezett, ma onnan menekülésszerűen elutazott.

Támadnak a felkelők?

Bécsujhely. Hétfőn este riadóval felsorakoztatták az egész helyőrséget, mert az a hír érkezett, hogy a felkelők benyomultak a szénbányákba. A hírt még nem erősítették meg, de megállapították, hogy a felkelők lövöldöztek az osztrák határokon. A védőrség a felkelőket visszaszorította.

Miért vállalta Olaszország a közvetítést.

Prága. Siaramonte prágai olasz

Elég volt a grófi politikából — mondják a magyar kizsardák.

A baranyai választási küzdelem. — A kizsardák a demokráciáért és a közsabadságokért.

A magyar politikai körök ma is az egységes párt megalakítása foglalkoztatja leginkább. A vidéki kizsardák között mindjobban tért hódít a Hassay-féle ellenzéki frakció és nyíltan követelik Nagyatádi Szabótól, hogy a közsabadságok helyreállítása érdekében menjen pártaival ellenzékre.

A magyar politika legutóbbi eseményeiről egyébként a következő jelentések számolnak be:

A kizsardapárt érkekezete.

Budapest. A kizsardapártot október hatodikára, csütörtökre, értekezletre hívta össze a párt vezetősége. Az értekezlet a nyugatmagyarországi helyzet kivül a baranyai képviselőválasztási kérdésről fog tanácskozni, továbbá az egységes pártalakítás ügyéről, amellyel a párt az utóbbi időben érdemlegesen nem foglalkozott, miután azonban a megindult tárgyalások a kérdést immár elválaszthatatlan aktuálissá teszik, szükséges, hogy a kizsardapárt megszabja a maga feltételeit, milyen körülmények között hajlandó az egységes pártba bevonulni.

Uj képviselőjelöltek Baranyában.

Budapest. A pártok erősen készülődnek a baranyai választásokra. A keresztény egyesülés pártja Pécselt újabbban Komócsy István kanonokot is jelöli a II. kerületben, míg Pécs város I. kerületében Belitska Sándor honvédelmi miniszter lép fel. A kormányzó pártok Belitskával szemben, aki nem lép be egyik pártba sem, nem állítanak ellenjelöltet. A volt szabadkai II. kerületben a párt Koródy-Katona János főszolgabírójt jelöli.

A kizsardapárt részéről a bajai és szabadkai kerületben Meskó Zoltán és Weber János képviselők, Pécselt pedig Kerese György szervezik a választási agitációt. Gróf Ráday Gedeon belügyminiszter két kerületben is elfogadja a jelöltséget. A választásokon a nemzolgai pártokon kívül részt vesz a Honvédelmi Párt is, amely a volt függetlenségi párt átalakulásából szervezkedik. A párt tagjai Urmánczy Nándor és Husvay Gusztáv vezetésével vasárnap Pécselt és Baranyavármegyét több kerületben jártak. A Honvédelmi Párt zászlóhordozó egységét október 16-án tartózik meg Budapesten.

követ a Prager Tagblatt munkatársának a következőket mondotta:

A csehszlovák és az olasz kormány között semmi félreértés nincs. Mi úgy a nagyantanttal, mint Csehszlovákiával egyetértésben tárgyalunk. Olaszország fázadozásai csupán arra irányulnak, hogy a háborús konfliktus Középeurópában elhárítsa, mert könnyen érthető, hogy egy konfliktus, amely két utóállam között keletkeznék, a többire is veszedelmes befolyással lenne. Egy esetleges katonai megszállás, vagy pedig Ausztria és Csehszlovákia részéről jövő erőszakos intézkedés könnyen középeurópai háborút támaszthatna és senki sem tudhatja előre, miképpen végződnek egy ilyen akció. Olaszország fázadozása a béke fenntartására irányul és csupán ezérvisseli szívén a nyugatmagyarországi kérdést.

A kizsardák a közsabadságokért.

Jelentették már, hogy Zalamegye földműves lakossága felszólította Nagy-Szabó Istvánt, hogy szakítva a grófk politikájával, térjen vissza eredeti szabadelvű és demokratikus irányához és küzdjön a demokratikus Magyarország megteremtéséért úgy, amint azt a független kizsarda- és polgári párt teszi.

Ennek a felhívásnak érdekes előzménye van. Dródy Gyózó, a pacsai kerület képviselője, beszámoltó skart tartani, azonban nem a kerületében, hanem Nagykanizsa városában, azonban a népgyűlés megtartását a belügyminiszter nem engedélyezte.

Ezre megmozdult Zalamegye 79 községének kizsarda-pártja, a 79 községi pártelnök közös intézőbizottsági értekezletre gyűlt össze és az értekezletből nyílt levéllel fordult Nagyatádi Szabó Istvánhoz, aki a demokratikus irányzat és a szabadságjogok erőteljesebb védelmére szólítanak fel. Az érdekes levél többek között a következőket tartalmazza:

— A zalamegyei kizsardapárt intéző-bizottsága elhatározta, hogy tiltakozik az aknamegvalással, mely a kizsarda- és földművesnép politikai érvényesülésének letörésére megindult.

Nem fogjuk engedni, hogy vezérünk elgáncsolva, az egész kizsardanépet szétbomlasszák vagy félre állítsák.

— Ne a nagybirtokok uraival kereszünk a megegyezést, hanem a dolgozó nép összes rétegeivel. Harcoljon azért a becsület és tisztá demokráciáért, amelyből oly sokan várjuk az ország sorának jobbrafordulását. A nép cselekedetét vár.

Elsősorban azt várja vezérétől, hogy szakítson a mágnáskaszinó politikájával, hogy megvalósulhassanak a gyökeres és erőteljes demokrácia követelése, elsősorban a közsabadságok. Ezért térjen arra az útra, melyen a független kizsarda- és polgári párt halad.

A nyílt levélnek politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A miniszteriumok számának megállapítása.

Tizenegyz miniszterium lesz.

Beograd. A törvényelőkészítő bizottság mai ülésén foglalkozott a miniszteriumok beosztásának kérdésével.

Az előadó részletes javaslatot terjesztett elő a miniszteriumok reorganizációjáról és a miniszteriumok beosztásáról. Indítványozta, hogy a községzségügyi és szociálpolitikai miniszteriumokat egyesítsék.

A bizottság hosszas és behatóvita után az előadó javaslatát elvetette és új tervet állapított meg, amely szerint a következő miniszteriumokat javasolja: Igazságügyi és vallásügyi miniszterium. Községügyi miniszterium. Kültügyminiszterium. Belügyminiszterium. Pénzügyminiszterium. Hadügy és haditengerészeti miniszterium. Középítészeti miniszterium. Közlekedési miniszterium. Posta és távirtelek miniszterium. Földművelésügyi miniszterium. Ipar és kereskedelemügyi miniszterium. Községügyi miniszterium. Szociálpolitikai miniszterium. Erdészeti és bányászati miniszterium.

Elhatározták továbbá, hogy a vízügyeket az építészeti miniszterium ügykörébe osztják be.

A bécsi másfél milliárdos sikkasztás.

Duim állítólag öngyilkos lett.

Bécsből jelentik: A hollandi Duim milliárdos fizetésektelen-sége a bécsi pénzügyi körökét ázas izgalomban tartja.

A hitelezők tegnap gyűlést tartottak, amely estén 8 órától a hajnali órákig tartott.

A hitelezők gyűlésén elhatározták, hogy a bankgyűléslet intervencióját kéri arra az esetre, ha a milliárdos fizetésektelen-ség által a tőzsdéi forgalomban zavar állana be.

Eddig egy cég jelentett be fizetésektelen-séget, Duim insolven-cijára következtében.

Újabb hírek szerint megállapították, hogy Duim felesége tudomással bírt férje pénzügyi összeomlásáról.

Bécsbe ma az a hír érkezett, hogy Duim öngyilkos lett. Ha ez a hír igaznak bizonyulna, teljesen megváltoztatna a helyzetet, mert eddig még bíztak benne, hogy Duimnak sikerül hollandi gazdag rokonai segítségével rendezni az ügyeket.

A bécsi rendőrség — a beérkezett tömeges feljelentések alapján — elrendelte a szökésben levő Duim körözését.

A károsultak között van egy magán bankcég, amelyet 200 millió korona veszteség ért. Duim a banknak hollandi forintokat adott el ezért az összegért, a pénzt fel is vette, de a valutát nem szállította.

A rendőrigazgatóság házkutatást rendelt el Duim lakásán és irodájában. Találtak egy millió korona értékű valutát, ami elenyészően csekély a hiányzó összeghez képest.

A rendőrség lefoglalta Duim két autóját is. Az egyiket Bécsben, egy autójavitó-gyárban, ahol javításon volt, a másikat, amelyen

Duim megszökött — ez a tíz millió amerikai autó — Linzben került meg. Duim autója ugyanis szökés közben defektust kapott és Duim nem folytathatta útját az autóval, amelynek soffőrijét vissza-küldte Bécsbe.

Duim felesége filmszínésznő volt és a házaspár igen fényűző életet folytatott.

Az új Beograd.

430 új magánház van építés alatt.

A „Neue Freie Presse” külön kiadott tudósítója hosszú cikken számol meg beográdi tapasztalatairól.

Beograd — írja a tudósító — hatalmas fejlődési periódus elején áll.

A háború előtti Beograd 60,000 lakosával szemben már ma 150,000 lakot számlál és még állandóan özönlenek új leteleplők a délszláv állam központjába. Nem csoda tehát, hogy a beográdi lakásnévesség messze túlszárnyalja a másútt észlelhető lakásnévességet és hogy a 150,000 lakosból, jó, ha 80,000-nek van emberes lakása, míg a többiek a legelhetlenebb zugokban húzódnak meg.

De már erősen dolgoznak ennek a kalambásnak elhárításán. A város minden részén építőállványok emelkednek; kora reggeltől késő estig hangzik a serény építkezés, az alkotó munka zaja; gombamódra bujnak ki a házak a földből és talusz nélkül emelkednek, hogy az építkezési ipar lázas munkája valósággal amerikai jellegű öltöt.

Ez idő szerint 430 magánház áll építkezés alatt, azonkívül egész sora a középítkezésnek, mint a parlament, minisztériumok, törvényeszek és katonai intézmények. Beogradban azzal számíthatnak, hogy a városnak tíz év múlva 300,000 lakosa lesz. Ez a szám, tekintve a város rohamos fejlődését, nem is nevezhető optimisztikusnak.

Beograd, mint egy természeti kincsekben és fejlődési lehetőségekben rendkívül gazdag, 14 millió lakosu állami centruma, rendelkezik minden előfeltétellel annak, hogy a Balkán legnagyobb városa legyen és Bukarest is túlszárnyalja.

Könnyen elképzelhető, hogy új körülmények között milyen kitalások nyílnak meg az építőipar számára. Egy egészen új várost kell felépíteni és ezzel mérhetetlen tég tere nyílik mérnökök, építésszek, építőmunkások, mechanikusok és minden hozzájáruló rokonszámabeli munkaerő érvényesülésére.

Néhány év múlva szebb fővárosunk lesz, mint a magyaroknak, — mondja egy beográdi műépítész, aki az általa készített városépítési terveket mutatja. Beogradnak igen szép fekvése van és ebben a tekintetben testvérgyermeke a szép fekvésű Budapestnek. Az egyik részén az Avala-hegy hatalmas hegyespartja, a Topcsider zóid magaslatai, övezve a Száva és Duna kékcs hullámaival, szemben pedig a Bácska sík földai, ahol a tekintet a végtelenbe vesz, mindez festői keretet ad egy szép, nagyszabású város részére, amelyet azonnal mosolygó, dardú, kék ér koronáz.

Mindenki, aki dolgozni akar, az jövőben, mondják Beogradban szorgalmas, szakavatott kezek találnak itt elég munkát és nem kérdezi senki, hogy a munkát kereso francia, német vagy magyar.

Azután behatóan foglalkozik az ismertető cikk Beograd kulturális és társadalmi életével, az élnék utcai forgalommal, leírja az üzleteket, amelyek fényesek és finom árakkal tömve vannak és azzal végzi, hogy az egész vá-

A suboticali középitkezések ügye a városi tanács előtt.

Bérpalotát épít a város. — Nagyobb építkezések terve.

Sok szó esett már a suboticali középitkezések ügyéről, amely azonban minden terv és biztató ígérlet ellenére sem akart zideig megindulni. Elsősorban a már tarthatatlanná váló lakáshány, másrészt pedig a városfejlesztés is megkíváná, hogy végre fellendüljön a suboticali építkezések ügye. Erre most megvan a legjobb kilátás, mert a város komolyan hozzáfog az erre irányuló akció megvalósításához.

A város tanácsa is foglalkozott kedden délelőtti megtrartott ülésén újabb építési tervekkel. A tanácsülés ugyanis a kocsisandul használt és „Kopralo” néven ismert tíres városi telek beépítésének kérdésével foglalkozott. A tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez az üres telek a város központjában egyrészt elhanyagoltá teszi az egész várost, másrészt pedig a lakáshány égetően szűkössé teszi újabb üzlethelyiségek és lakások építését, ezért úgy határozott, hogy egy a városszépítés, mint más fontos szempontok érdekében az üres teleken nagy bérpalotát épít. Arra vonatkozólag nem döntött még a tanácsülés, hogy maga a

ros olyan, mint egy nagy export-import áruház és csodákat mesélnek arról, hogy egyesek rövid idő alatt milyen óriási vagyonokat szereztek. Az egész város amerikai stílus fejlődésnek indult.

város fogja-e a bérházat felépíteni, vagy eladja a telket a beépítés kötelezettségével.

Foglalkozott még a tanács a Beograd-(Pest) szálloda tulajdonosának azzal a kéréssel, hogy a szállodára még egy emelet építhessen. A tanács megvizsgálta szakérőitkel, hogy az építlet kibírja-e ezt a megerőtelést és ha a szakvélemény kielégítő lesz, akkor teljesíteni fogják a kérélt.

Ez a két építkezés tehát a legközelebbi időre várható. Komoly szó van ezenkívül még a lakásügyi rendelet értelmében a kötelező építések mielőbbi megkezdéséről is. A lakásügyi bíróság akntre fogja a napokban összehívni mindazokat, akik ennek a rendeletnek az értelmében építési kötelesek. Elég tekintélyes azoknak a tökeeros vállalatoknak, cégeknek és magánosoknak a száma, akik ennek a rendeletnek alapján nagyobb építkezésre lesznek kötelezve és így, ha ezek az építések is megkezdődnek, úgy csakugyan brvendesen módon indulnak meg a suboticali építkezések.

Az albánok megtámadják a Szerb-Horvát-Szlovén királyságot

Olasz felszerelés az albán csapatoknak. — Lázonganak az arnauták. — Népszövetségi bizottság Albániában.

Beograd. Az egész albán határ hosszában megállapítható, hogy a tiranai kormány csapatösszevonásokat eszközöl. Az albán csapatokat eddig csak Arará és Jesa között gyűjtötték össze, két nap óta azonban az egész határra érkeznek csapatok. Az albánok túzérsgyi felszerelése olasz gyártmány. — Kisebb összejelölések alkalmazásával tett foglyonk vadonatúj francia gyártmányú egyenruha van. A foglyok szerint a ruhát, mint a túzérsgyi municiót is az olaszoktól kapják.

Egy foglyul ejtett albán tisztnél, akit Ali Kristinac nak hívnak, megtalálták a tiranai kormány hadügyminiszterének az arnautákhoz intézett levelét, amelyben felhívja őket, hogy foglalják el az 1913. évi határvonalat és nyomuljanak minél mélyebben a Szerb-Horvát-Szlovén állam területébe, hogy az ott élő albánokat felszabadítsák. A foglyú tiszt szerint az albán hadseregben olasz tiszték is vannak. Az elfogott katonáknál olyan szákhoket találtak, amelyeknek rajta van az olasz hivatalos pecsét. A foglyok elmondották, hogy a csapatok Tiránából élelmeznek, ahova olasz hadihajók szállítják az élelmiszert. Komoly harc még nem volt a határon, de a kormány szükségességnek látta a védelmi intézkedések megtételét.

Albániából átszökött agitátorok a Szerb-Horvát-Szlovén Államban élő albánok között élnék propagandát fejtenek ki, amelynek hatása már mutatkozik.

Elbassás. A tiranai kormány a

mozgósítás menetét meggyorsította. Egy családban csak egy férfi maradt otthon, a többieknek a frontra kell menniük. A lömádst állítólag csak az késelteti, hogy még nem érkezett meg az egész túzérsg.

Beograd. A belügyminisztériumban Koszovóról, de főleg Malleszói környékéről érkezett jelentések szerint a helyzet rendkívül komoly. Az albánlata területéről ki kellett vonni a katonaságot, hogy a csapatok a határra vonulhassanak és így az arnauta lakosság felügyelet nélkül maradt. A lakosság, amely eddig a legbékésebb magatartást tanusította, élnéknek mozgolódik és félni lehet, hogy az albán támadás esetén hátra támadják a csapatokat. Megállapítást nyert, hogy az albán nemzet mozgalom élnék katolikus papok állanak, akik közül többet le kellett tartóztatni, ezeknek érdekében a Vatikánhoz és a Koresec-párthoz fordultak közbenjárásért.

Beograd. Pribicevics belügyminiszter tanácskozott Zecsevics tábornok hadügyminiszterrel a koszovói és alesszói mozgolódások miatt. Elhatározták, hogy az albán vidékekre katonaságot küldenek és a csendőrséget megerősítik.

Beograd. Felhivatásosan jelentik: Az albán fronton történt események és az északi határmenti magyar csapatösszevonások miatt tegnap a hadügyminisztériumban konferenciát volt a nagyvezérkar és a hadügyminisztérium operációs és általános ügyosztályainak főnökei bevonásával. A konferencián elhatározták,

hogy a legsürgősebben megteszik a szükséges intézkedéseket a két határ biztosítására. Szóba került egyes hadosztályoknak gyakorlatra való behívása is. Ebben az ügyben a kormányynak ma kell döntenie.

Genf. A népszövetség ülése figyelemztette az albán kormányt, hogy tartsa tiszteletben a Nagykövetek Tanácsának az albán határra vonatkozó határozatait, amint a SHS. királyság és Görögország is tiszteletben tartják azokat. A népszövetség egy bizottsága utban van Albániába, hogy ellenőrizze a Nagykövetek Tanácsa határozatainak végrehajtását.

Beograd. A keddi minisztertanácsban Pasics miniszterelnök részletes jelentést tett az albán határon történt eseményekről. A kormány elhatározta, hogy az albán határhoz közel eső helyőrségeket megerősítik.

A bélyei vizsgálat újabb fejleményei.

— A titokzatos teherhajó. —

(L.) A bélyei birokon történt vizsgálatalesek ügyében vizsgálatot tartó parlamenti bizottság egyik tagja, vajdasági nemzetgyűlési képviselő, a vizsgálat újabb fejleményeiről részleteket mondott el a Bácsmegeyi Napló munkatársának.

Eszerint minden nap újabb és újabb részletek derülnek ki

a fantasztikus mérettű visszavélelekről.

A több millió dinár értékű eltűnt butor, féhernemű, ékszerpek felkutatása okoz különösen sok gondot a bizottságnak, az eddigi tanuvalfelmásokból kiderült, hogy még 1919. évben egy teherhajó indult el Kazuk állomásra! begradit rendeltetéssel. A hajó meg volt rakva butorokkal, de igen sok ezüsttárgy, különösen edények is voltak a hajón.

Kiderült, hogy a hajóról már utközben is elhát igen sok értékűtárgy, de azt sem lehet kideríteni, hogy a Beogradba érkezett hajó rakományára lett. A kihallgatottak tagadása és zavaros elbeszélés folytán nem lehet azt sem megállapítani, hogy kik kísérik a rakományt, valamint azt sem, hogy ki vette át a hajót.

A bélyei bírtólak származó egyes butor rakobk találhatók a különböző minisztériumokban is, de megállapítást nyert, hogy azok törvényes úton kerültek oda.

A könyvelés felülvizsgálása közben is sok rendeltetésesség, bítnök könnyelműségét találtak.

A könyvvizelés jellemzésére csak pár példát hozunk fel. „Elnök és hat társa, korcsaszámla” címen egy helyer több ezer korona van elkönyvelve. A szemlézett tagjai közül senki sem tudta megmondani, hogy ki az az elnök, kik voltak a társai és milyen célból voltak Bélyen. „Katonák ellátása” címen sok ezer dinárt számoltak el, de senki sem tudja, milyen katonátról van szó, ki volt a parancsnokuk és mit kerestek azok Bélyen. Az ilyen és ehhez hasonló könyvelési tételek oly nagy számban fordulnak elő, hogy a bizottság nem is tárgyalhatja le őket külön-külön, hanem „en masse” veszik fel róluk a jegyzőkönyvet.

A bűnösök felelősségrevonására még nem kerülhetett a sor, miután több még kihallgandó személy nem jelent meg a bizottság előtt. Így Szolics igazgató, élnök k...

tásáról annak idején sokat írtak, Karlsbadban tartózkodik. Bobritszky gróf és Trifunics volt biztos egy képviselő utján azt a kérés intéztek a bizottsághoz, hogy hallgassák ki őket. A kihallgatás rövid idő múlva meg is történtik.

A vizsgálat előreláthatólag még pár hétig fog tartani, bár a bizottság tagjai igyekeznek, hogy munkájukat október 20-ig, a parlament megnyitásáig befejezzék. A bizottság tagjai a kérdéssel is foglalkoznak, hogy a jövőben mi történjen az óriási kiterjedésű, körülbelül 90.000 holdnyi birtokkal. Az egyik vélemény szerint a földet ki kell osztani az igényjogosultak között, az ipartelepeket pedig ki kell adni, a másik vélemény szerint e birtokot meg kell hagyni és modern iskolákat kell rajta építeni, az ipartelepeket saját kezelésbe kell venni, termékeivel pedig a piaci árak irányítását kell az államnak a maga kezébe venni.

A kérdést valószínűleg a parlament dönti el.

Subotica visszakéri fölösztött földjeit.

A város 17.000 hold földje került Magyarországhoz.

Subotica városa komoly pénzügyi válsággal küzd. A városnak ugyanis jó fövedelmi forrását azok a városi földek képezték, amelyek augusztusban a megszállt területek kiürítésével elveszték a város számára, mivel Magyarországhoz kerültek vissza. A város várta volna és készletlenül érte a város közvetlen környékének kiürítése, amely anyagilag a legkomolyabb helyzetbe sodorta. Súlyosan nehezedik a városra annak a mintegy 17.000 holdat kitevő termőföldek és városi legelőnek az elvesztése, amely Magyarország birtokába jutott a trianoni békeszerződés területi rendelkezéseinek végrehajtása által.

A területnek kiürítése előtt nem történt még semmi intézkedés Subotica kártalanítására nézve és most, az első hónap letelte után máris érzékenyen érzi a város pénztára ennek a körülménynek a súlyos következményeit. Ezért mozgalom indult meg arra nézve, hogy a város az elvesztett földek pótlásul megfelelő kártalanítást kapjon. Erre nézve az egyedüli lehetőségnek viszont az látszik, hogy a város tanácsa visszakérje a kormánytól a fölösztás céljára igénybevevett városi földek egy részét.

Az agrárreform alapján ugyanis a Subotica város tulajdonát képező nagyobb terület is fölösztásra került. Ennek a területnek nagyrészt már ki is adták egyes gazdáknak, azonban a parcellák többsége ma ismét kiadatlan és így remény van arra, hogy az meg fogja könnyíteni a városi földeknek visszaszerzését. A mozgalom ma olyan stádiumban van már, hogy az ügyben a kormányval való tárgyalások folytatása céljából Pletkosics András dr. polgármester kedden délután már le is utazott Beogradba.

Közvetlenül elutazása előtt kérdést intéztünk Pletkosics polgármesterhez beogradi tárgyalásának tulajdonképeni céljáról, amire vonatkozólag a következőket mondotta:

— A város anyagi helyzetének rendezése halaszthatatlanul szükségesé vált. A 17.000 holdat kitevő városi földek és legelők elvesz-

tése következtében a város jövedelme annyira lényegesen csökkent, hogy sürögösen új fövedelmi forrásról kell gondoskodnunk, nehogy a város pénzügyi gazdálkodása komoly válságba kerüljön.

— Beogradba azért utaztunk, hogy az agrárminiszteriumnál a szükséges lépéseket megtegyem az iránt, hogy a város tulajdonát képezett és a fölösztásra igénybe vett földek egy részét adják vissza a városnak, ami azt hiszem nem is fog nagyobb nehézségekbe ütközni. Hogy milyen nagy lesz a terület, amit visszakapunk, az most még teljesen bizonytalan és a kormány döntésétől függ. A kérdésnek feltétlenül gyors elintézése volna kívánatos és ezt ki is

HIRTEK

— **Pozsega szobrot emel Péter királynak.** Pozsegáról jelentik, hogy az ottani megyei választmány elhatározta, hogy Péter királynak Pozsegán szobrot fog állítani.

— **Új sajtótörvény készül.** Beogradból jelentik: Trifkovich alkotmányos miniszter az új sajtótörvény tervezetén dolgozik. Az előmunkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a tervezet novemberben a nyilvánosság elé kerülhet.

— **Folytatják a határszabályozást az SHS királyság és Magyarország közt.** Beogradból jelentik: Egyes budapesti lapok jelentésével szemben illetékes helyen megállapítják, hogy az SHS királyság és Magyarország határára működő határemegállapító bizottság működését zavartalanul tovább folytatja.

— **A belső kölcsön jegyzése.** A pénzügyi főinspektorátus közli, hogy az állami belső kölcsön jegyzésének határidejét október hó 15-ig meghosszabbították. A főinspektorátus felhívja a közönséget minden rétegét, hogy vegyen részt a jegyzésben. Az érkezett jelentések szerint állandóan nagyobb jegyzések történnek a kölcsönre.

— **A vojvodinai tisztviselők küldöttsége Pasicnál.** Hétfőn délelőtt 10 órakor Pasic miniszterelnök a külügyminiszterium helyiségében fogadta az SHS királyságbeli tisztviselők küldöttségét, amelyet Andonovics Milan tanár vezetett. Vojvodina a küldöttségben dr. Gancevics Ante suboticei gimnáziumi tanár képviselte. A miniszterelnök a küldöttség fogadása alkalmával kijelentette, hogy energikusan fog közölni a tisztviselő kérdés elintézésében. A küldöttség tagjai azzal a benyomással hagyták el a külügyminiszteriumot, hogy az akut tisztviselő kérdés végre is méltányos elintéztet fog nyerni.

— **A baranyai menekültek hálaja.** Beogradból jelentik: A pécsi és baranyai menekültek hálálói, hogy a SHS. állam menedékgjogot adott nekik és gondoskodott elhelyezésükről, elhatározták, hogy egy munkaszüneti napon díjmentesen segíteni fognak a beogradi parlament építésénél. Mintegy 400-450 pécsi és baranyai menekült munkás és intellektuel fog az építésnél ingyen dolgozni egy olyan napon, amikor a többi munkás szünetel.

— **Fogom az agrárminiszteriumban fejteni.** Emleltette még Pletkosics dr. polgármester, hogy beogradi tartózkodását fel fogja használni arra is, hogy a suboticei közkórház anyagi ügyeinek szándása érdekében is intervenáljon a kormánynál, mert most már halaszthatatlanul sürgőssé vált a kórház költségvetésnek a kormány által való jóváhagyása. A városi közkórház addig ugyanis teljesen meg van köve és anyagi eszközök hiányában a legsúlyosabb helyzetben van.

— **Úgy értesülünk, hogy a városnak a fölösztött földek visszaigénylésére irányuló mozgalmát a suboticei országgyűlési képviselők is támogatják a kormánytól.**

— **Anglia nem járult még hozzá az olaszországi tárgyalásokhoz.** Párisból jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti: A nagykövetek értekezletének határozata, amely az olasz kormányt bizta meg, hogy az osztrák és magyar kormány képviselőivel Nyugatmagyarország kérdésében tárgyaljon, nem végleges miután az angol kormány még nem járult hozzá.

— **Egy millió sertés Németországnak.** Passauból jelentik: Naponta nyolcszáz, ezer darab hizott sertés érkezik Passaubába a SHS. királyságból. A szállítmányok innen tovább mennek főképp Északnémetországba. A kötött szerződés értelmében a SHS. királyság egy millió hizott sertést fog szállítani Németországba.

— **Ötvenhárom millió dinárt jegyeztek a Vajdaságban.** A belügyminiszteriumba érkezett jelentések szerint Bácskában és Bánáthban 53,927.000 dinár államkölcsönt jegyeztek az előirányzott harminc millió helyett. Bácska 40,873.850 dinárt jegyzett. Ehből a vármegyében 25,019.000 dinárt, Novisadon 7,325.400, Somborban 3,780.150, Subotican 3,748.400 dinárt jegyeztek. A Bánát jegyzése 13,531.500 dinár. A megyévé 9,520.000, Pančevón 2,029.150, Vrsacón 1,518.000 dinár kölcsönt jegyeztek.

— **Orosz-lengyel háború fenyeget.** Rigából jelentik. Lengyelország diplomáciai képviselője elhagyta Moszkvát. Trocki egy diszszemlélen igen harcias beszédet tartott s kijelentette, hogy a vörös hadseregnek minden pillanatban készen kell állnia a támadásra.

— **Csehszlovákiában nem állítanak ki magyar utlevelet.** Prágából jelentik: A Magyarországra szóló utlevelek kiadását bizonytalan időre beszüntették.

— **Műkedvelői előadás.** A suboticei Műpártókó Köré sorozatos előadásiban szombaton a Képviselő ur került színre s a pompás darabot a műkedvelők fényes sikerrel vitték diadalra. A szereplők közül Berczikné Marait, Baan Gabi, Pietsch Ferencné, Szakács Sándor, Zsámbock és Koncz Dániel váltak ki. Vasárnap a Régi szerető című műszínművet adták óriási sikerrel. A szereplők közül Baan Gabi és Pietschné emelkedtek ki, továbbá Posta Vilike és Dohány Józseka. A férfiak közül Teleti József, Sándori Kálmán, Balázs István. Nagy Gyu a gyönyörűen lejött a csikós táncot. A zenekart Kovács István vezette, a rendezés sikere Pietsch Ferencné buzgalmat dicséri.

— **Bécsben letartóztatták Markovicsot és Milkicsot.** Bécsből jelentik. Az itteni rendőrség letartóztatta Milkics Iliát és Markovics Szimát volt beogradi kommunista képviselőt, akik Oroszországból a III. Internacionále kongresszusáról jöttek. Milkicsnél száz millió, Markovicsnál egy millió korona értékű idegen valutát találtak.

— **Hindenburgot meginterviewolta egy amerikai újságíró.** Berlinből jelentik: Hindenburg tábornagy egy amerikai lap munkatársának adott interjúban kijelentette, hogy Németország nem kockáztathat háborút, de azért mégis apólni kell, főleg az ifjúság lelkében a harci szellemet, mert az események csak ilyenformán nem érhetnek bennünket készíttelenti.

— **Apponyi Budapestre érkezett.** Budapestről jelentik: Gróf Apponyi Albert Genéből Budapestre érkezett.

— **A Beograd-Bukarest közötti vasút építése.** Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszterium a Beograd-Bukarest között építendő új vasutvonal kérdésnek tanulmányozására bizottságot küldött ki.

— **Görögország békejavaslatot tesz.** Konstantinápolyból jelentik, athéni értesülés szerint a görög kormány legközelebb felhívást tesz közzé, amelyben megállapítja, hogy Görögország hajlandó békétárgyalásokba bocsátkozni.

— **A washingtoni kongresszus.** Washingtoni jelentés szerint a készülő kongresszusra statisztikát dolgoztak ki, a 11 legjelentékenyebb ország hadseregének létszámáról. — Ezek szerint ezen államok 6 millió katonát tartanak fegyverben. A statisztika lesz a konferencia tárgyalásának alapja.

— **Kolerafertőzöttek az orosz kikötők.** Londonból jelentik: Az angol admirális értesült Revalból, hogy valamennyi orosz kikötő kolerafertőzött. Az admirális megtiltotta az angol hajóknak orosz kikötők megközelítését.

— **Sztrájk a berlini vendégelői iparban.** Berlinben a vendégelői alkalmazottak, pincérek és segéd munkások sztrájkba léptek. Valamennyi kis és nagyvendéglő alkalmazottai részvesztve a sztrájkban.

— **Az olaszok kiürítették az egész dalmát tengerpartot.** Beogradból jelentik: Manconi beogradi olasz követ Rómában meglátogatta Della Torretta olasz külügyminisztert. — Jól értesült forrás szerint Manconi azt a javaslatot tette, hogy a két állam közötti jóviszonyra való tekintetből az olaszok irtítsék ki a dalmát tengerpart III-ik zónáját is, amivel aztán az olaszok az egész dalmát tengerpartot kiürítik és az SHS. államnak átadják.

— **Kizárnak két millió munkást Angliában.** Londonból jelentik: A Daily Herald írja: Október tizenkettedikén a gép- és hajóiparban két millió munkást fognak kizárni.

— **Török hivatalos jelentés.** Csapatunk Eskisehirről keletre megtámadták a frontot. Uldozó csapatunk Keskirig előrenyomultak, az ellenséges csapatok szünetltek. Lovasságunk megszállotta Karakii állomást. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

Általános amnesztia Magyarországon. Kegyelem a forradalom bűnöseinek. — Szabadon bocsátják az internáltakat.

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó a társadalmi béke végleges helyreállításában döntő lépésre határozta el magát. A kormányzó leiratolt intézkedést a kormányhoz, amelyben az a kívánságát fejezte ki, hogy a kormány készséges törvényjavaslatot az általános amnesztia felkérdeztéséről és azt sürgősen vigye a nemzetgyűlés elé, amely az általános amnesztiát gyakorolni hivatott. A kormányzó újabb kegyelmi elhatározásáról szóló leiratot legutóbb tárgyalta a minisztertanács és a törvényjavaslat elkészítésével Tomcsányi igazságügyminisztert bízta meg. A törvényjavaslat előkészítő munkálatai az igazságügyminisztériumban már befejeződtek és a minisztérium kodifikációs osztálya az utolsó simításokat végzi a javaslaton. A Pesti Napló.

megbízható értesülései szerint az amnesztia ki fog terjedni a forradalmak óta elkövetett politikai bűnöselemények legnagyobb részére és külön foglalkozik az internáltak dolgával. Kegyelemben részesíti mindazokat, akik a forradalom alatt olyan cselekményeket követtek el, amelyeket felősbbitásításra voltak kénytelenek elkövetni mint a forradalmi rezsimnek alkalmazottai. Így kegyelmet kapnak lázadók, igazgatósági tisztviselők, hatóság elleni erőszak, magánlakásértés, szerszámok miatt elítéltek. Nem kapnak kegyelmet, akik gyilkosságot vagy más súlyos bűncselekményt követtek el. Az internáltakat szabadlára helyezik, az internálási táborokat megszüntetik.

Hajdu Gyulát Bécsben letartóztatták. Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség letartóztatta dr. Hajdu Gyulát, a pécsi szocialista párt volt vezérét. A letartóztatásra a kaposvári törvényszék kiadatiási kérelme adott okot. — Dr. Hajdu ugyanis a magyar tanácsköztársaság idején Kaposvárt a délvédelmi direktoriumnak volt a tagja. A bécsi törvényszék a kiadatiási kérelmet valószínűleg elutasítja.

A magyar pénzügyminisztérium ideiglenesen a miniszterelnök vezeti. Budapestről jelentik: Horthy kormányzó Hegyes-halmi kereskedelmi minisztert fölmentette a pénzügyminisztérium ideiglenes vezetéséről és Bethlen miniszterelnököt bízta meg a pénzügyminisztérium ideiglenes vezetésével. A miniszterelnök, súlyos elfoglaltságára való tekintettel felkérte Valkó Lajos nyugalmazott államtitkár, hogy vállalja el a pénzügyminisztérium adminisztratív vezetését, a miniszterelnök felelőssége mellett. Valkó elfogadta a megbízást. Kállay Tibor egészségügyi állapotára megrendült és emiatt ez év végéig haladékot kért a pénzügyminisztérium átvételére.

A szeptemberi vetési jelentés. Beogradból jelentik: A földművelésügyi minisztérium most adta ki a szeptemberi vetésszóló jelentését, amely szerint a kedvező időjárás az őszi vetés beérését elősen előmozdította. A kukorica hozama aránylag jó, a répáé kiváló.

A Tiszviselők Fogyasztási Szövetkezeté folyó hó 6-án rendkívüli közgyűlést tart a törvényesített emeleti tárgyalótermében, 61. szám alatt, melynek egyedüli tárgya határozathozatal a névze, hogy a régi fogyasztási szövetkezet felszámoljon-e vagy sem? 6006

A milliárdos sikkasztó ügye. Budapestről jelentik: A rendőrség megállapította, hogy Duim, a milliárdos sikkasztó, Budapesten tartózkodott. Most erőlyesen nyomonnak, hogy merre szokott.

Új gyógyszerárak létesítése a Vajdaságban. Beogradból jelentik: Az egészségügyi minisztérium a Vajdaságban Gyurgyevon, Hajdue-mican és Tomasevoicin gyógyszerárak nyitására pályázatot hirdet. A pályázatok a novisádi egészségügyi igazgatóságnál kell benyújtani.

Eljegyzés. Koteles Rezsinka és Molnár István Subotica jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Változás a menetrendben. Az új októberi vasúti menetrend már elkészült és azt néhány nap múlva publikálni fogják. Az új menetrend előreláthatólag október 10-én lép érvénybe. Egyelőre, október 5-től kezdve, csak a Magyarország felé fennálló forgalomban állott be változás, amelynyiben e naptól fogva a Subotica—Horgos—Szeged vonalon a Subotica-ról délután 4 óra 17 perckor induló és 6 óra 59 perckor vissza érkező vonatpár elmarad és csak egy vonatpár marad e vonalon forgalomban, amely délelőtt 11 05 perckor indul Subotica-ról és délután 1 óra 43 perckor érkezik vissza.

Pénzükevényezés lesz Ausztriában? Bécsből jelentik: Mindenkülön több követőre talál az a terv, hogy Ausztria pénzükevényeit csak radikálisan, pénzükevényezéssel és kényszerközvetéssel lehet rendezni. A pénzükevényezést hetvenöt százalékra tervezik. A visszatartandó 75 százalék helyett állami kölcsönlevek állítanak ki.

A tőzsdéi kínálat emelése. Beogradból jelentik: A pénzükevényminiszter a bankkorok bevonásával érkezeléssel tartott a tőzsdéi kínálat emelésének lehetőségéről. A pénzükevényminiszter valószínűleg úgy fog dönteni, hogy a deviza- és valuta kereskedelemre jogosított bankok azon az egyharmadrészen kívül, amelyet az államnak kötelesek beszolgáltatni, kötelező lesznek a devizák további egyharmadát a tőzsdén áruba bocsátani.

Hegedüs Lóránt német szanatóriumában. Budapestről jelentik: Hegedüs Lóránt volt pénzükevényminiszter egészségének helyreállítására külföldre utazott. Hegedüs utazás közben egy uszárónak kijelentette, hogy szervezetét a fokozott munka nagyon megrongálta, úgy dolgozott, mint egy szellem-kubikos és meggyőződése, hogy rendszeréhez vissza fognak térni. A volt pénzükevényminiszter panaszkodott, hogy öt hét óta nem tud aludni; amikor aludt utóhára valamit, akkor utolsó javaslatát elfogadták. Hegedüs egy Drezda melletti szanatóriumában, ahol két hónapig marad.

Francia adomány a beogradi szegényeknek. Beogradból jelentik: Arnold Naville francia bankár a beogradi francia követség útján 300.000 dinárt juttatott Beograd városának, hogy azt a beogradi szegények közt osszák szét.

A Subotica Műpártolók Köre vasárnap, folyó hó 9-én, délután 11 órai kezdettel előadja Heljai Jenőnek a »Naftalin című énekes bohózatát mérsékelt helyárák mellett. 4005

Miért drága a sör? Leégelt sörgyáz. Dungserszky Gedeon dr. Dunasóváron levő sörgyára a múlt hónapban leégott. A kár 10—12 millió korona. Mit kell tanúnunk, hogy hasonló szerencsétlenséget elhárítsunk? Nincs sen egyszerűbb ennél, fel kell szerelnünk gyárainkat, raktárainkat, üzleteinket és házaikat az általánosban elterjedt »Minimax« tüzoltó-készülékekkel. A »Minimax« tüzoltó-készülék bárhol teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a keletkező tűz bárki által pár perc alatt eloltható. Költségvetést, utbiztosítást és mindennemű felvilágosítást készíttél az a »Minimax« rt. a gazdasági vezérképvisele: Anicsics Ljubomir. Novisád. Péter király-u. 251. Subotica és vidékére özv. Braun Henrikné (Kínizsi-u. 488). Tel.: 335 6016

ha szakemberekre bizza valamennyi fuvarlevélét, azok évenként szép összeget tudnak számára visszacserezni. Így egyetlen sombri cég alig 46 fuvarlevélben 10,000 dinárnál nagyobb túlfizetést állapítottunk meg.

Sok jogos panasz van a kereskedőknek a sulyhiányok miatt is. Óriási összeget jelent eznek az értéke, de a vasut nem tehet arról, ha a kereskedők megelégszenek a panaszkördással és nem reklamálnak. A reklamáláshoz már a mérlegbárca elegendő, de természetesen utána kell járni a dolgoknak, sürgőttni kell, mert a vasutigazgatóságnak igazán egyéb dolga is van, mint ezekkel a visszatérítésekkel törődni.

A vasutat hevesen védőkhöz kereskedőellenes állásfoglalással, a vasuti ügyek legfőbb irányítói is tudják, hogy most, amikor még számos helyen kevésség gyakorolt személytelnek dolgozik, sok a tévedés, ezért a vasut honorátja is a felelnek visszakövetelési jogait. Ennek bizonyítására elegendő egy példa: Egy novisádi cégnek, amelynek 12 fuvarlevélben több mint 15,000 dinár fuvarbőbblet volt, teljes visszatérítést sikerült nyernünk és a pénz már meg is kapták.

Sok kereskedő azért nem vizsgálta felül fuvarleveleit, mert fél, hogy azok sokáig lesznek kiunt iradárból, pedig gyakran szüksége lehet rájuk. Ezen a bajon úgy igyekeznünk segíteni, hogy a hibátlan fuvarleveleket a szakszerű felülvizsgálat után azonnal visszaküldjük, a hibásoknál szükség esetén díjtalan hiteles másolatot adunk, ezenkívül azonban sürgőttni az eljárást, hogy a kereskedő ne csak a fuvarlevelelhez jusson hozzá, — hanem a pénzéhez is. 5957

(x) Felhívás a suboticai demokratapárt tagjaihoz. A tagok felhívataknak, hogy szombaton, e hó 8-án, meglazandó konferencián feltétlenül jelenjenek meg. Előadást Gioric igazgató tart a vasutas kérdéssről. Az előadás a klub helyiségében este 8 órkor kezdődik.

A vasuti fuvardíjtöbbletek.

A kereskedőket mostanában a vasut is kellemetlen meglepetésekben részesíti. Egymásután kapják a felszólításokat, hogy a vasut kárára hibásan számított fuvardíjteleket utólag fizessék meg. Az utánfizetéseket, bár azelőtt ez megszokott dolog volt, a kereskedő ma igazságtalannak érzi, mert tudja, hogy a szerényben örzött fuvardíjvek egy része is hibásan számított, de az ő kárára. A folyton hangzó panaszok szarint a kereskedők kárára rosszul számított fuvarlevelek a drágaság egyik okát képezik és mert ezek miatt a hibák miatt a szállítási költségek előre kiszámíthatatlanok, zavarák a kereskedelmi élet legfőbb alapját, a realis kalkulációt.

A »Bacsmegyei Napló« tudósítóné a panaszok ügyében a Subotica most létesült »Tarif« fuvarcélfelülvizsgáló iróházhoz fordult szakszerű felvilágosításért, amelynek főnöke, Laker János nyug. vasuti felügyelő, a következőket mondotta:

A vasutnak joga van az utánfizetéseket követelni, a kereskedőknek ellenben jogukban áll a követelések helyességét felülvizsgálni. A múlt héten bejött hozzánk Melenoérol egy kereskedő, akitől a vasutigazgatóság valami 17,000 korona túlfizetést követelt. Átvizsgáltuk a fuvarleveleit és kiderült, hogy egy parát sem kellett fizetnie, mert a fuvarlevelekben nem történt a vasut kárára tévedés.

Egészen hibás egyes kereskedőknek az álláspontja: nem fizetek utólagosan tévedésekről, mert a vasut sem fizeti meg az én fuvardíjtöbbletjeimet. A rosszul számított fuvarlevél pénz, csak ki kell kaparni. Egy kisút utánna kell számolni, természetesen kifogászatlanul, aztán utána kell járni, akkor megtérül a fuvardíjtöbblet. A kereskedő természetesen erre nem ér rá, de

TŐZSDÉ

Beogradi tőzsde. Okt. 4. (Zárlat)

Valuták:		Devizák:	
Font . . .	London . . .	222	Bukarest . . .
Fr. frank . . .	Páris . . .	712	Pága . . .
Dollar . . .	Newyork . . .		600
Márka . . .	Berlin . . .	48	Zagreb . . .
Lira . . .	Bukarest . . .	5050	Varso . . .
Lei . . .	Szolónki . . .	215	Bécs . . .
Szokol . . .	Prága . . .	5510	Bécs . . .
Magy. K . . .	Szofia . . .		32
Osztr. K . . .	Bécs . . .	235	Prága . . .
Napoleon . . .	Milano . . .	235	Zagreb . . .
Leva . . .	Genf . . .	1004	Varso . . .
Csehsz. K 62	Budapest . . .		Zürich . . .

Zürichi tőzsde. Okt. 4. (Zárlat)

Devizák:	
London . . .	2145
Páris . . .	4075
Newyork . . .	574
Berlin . . .	462
Milano . . .	280
B.-pest . . .	0'80

Bécsi tőzsde. Okt. 4. Magánforgalom

Valuták:		Devizák:	
Font . . .	London . . .		
Fr. Frank . . .	Páris . . .	2700	
Dollar . . .	Newyork . . .	250	
Márka . . .	Berlin . . .	250	
Lira . . .	Milano . . .	250	
Magy. K . . .	Budapest . . .	380	
Lei . . .	Bukarest . . .		
Szokol . . .	Prága . . .	28	
Dinár . . .	Zagreb . . .	11	
L. márka . . .	Varso . . .		
Sv. Frank . . .	Zürich . . .		

Budapesti tőzsde. Okt. 4. (Zárlat)

Valuták:		Devizák:	
Font . . .	London . . .	2600	
Fr. frank . . .	Páris . . .	5125	
Dollar . . .	Newyork . . .	720	
Márka . . .	Berlin . . .	567-577	
Lira . . .	Milano . . .	2875	
Lei . . .	Bukarest . . .	610-520	
Szokol . . .	Prága . . .	730-745	
Osztr. K 29	Bécs . . .	2610	
Dinár . . .	Zagreb . . .	382-293	
Napoleon 2140	Roma . . .		
Rubel . . .	Varsó . . .		
L. márka . . .	Zürich . . .		

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Köszönetet mondunk mindazoknak, kik felejtelenen férjem, illetve édesapánk temetésén megjelentek. Külön köszönetet mondunk a novisadi és suboticei állomásfőnök uraknak és a vasúti személyzetnek, kik sokat fáradoztak azon, hogy részünkre egy nagyobb pénzösszeget gyűjtöttek össze.

Özv. PATÓCS JÓZSEFNÉ
ÉS GYERMEKEI.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik szeretett apa és nagyapa Borbás Mihály temetésén részt vettek s ez által fájdalomukat enyhítették hálás köszönetet mondunk különösen a szabó munkásoknak kik testületileg részt vettek a temetésen.

6012 GYASZOLÓ CSALÁD

TÁNCISKOLA.

Landau Juliska táncintézetében (Bárány szálló) az oktatás f. hó 10-én veszi kezdetét. Külön-külön beosztás gyermekek, diákok és felnőttek részére.

Magánórák társaságok részére.

Betérkezni bármely kurzusra naponta délután 4 órától a táncintézetben. TELEFON 1 SZÁM.

1261/4 10—1921

Árverési hirdetés.

Az igazságügyminiszterium 10863 számú rendelete alapján Palaky Károlynak Pálcsón 136. szám alatt lévő zár alá vett szállójében az ideai szállástermeszőkéről nyilvános árverésen eladásra kerül.

Az árverés október 14-én d. e. 10 órakor tartatik meg a helyszínen, a fenti szállóban.

A szálló 800 négyzetözl. területű.

Az árverés a vevőre azonnal, az eladóra nevére a miniszteri jóváhagyás után érvényes.

Subotica, 1921. okt. 4.

Sava Jaskovics

igazságügyminiszteri kormánybiztos.

6013

„PRIMARIUS„

tengelyvédjegyű vegy-, kocsikenőcs- és padlóolaj gyártmányai legjobbak és legolcsóbbak a világon. Uszó kocsikenőcs.

Első Suboticei Vegyészeti Iparművek

Telefon 285 szám. Levél- és távlevelt.: Primarius.

Értesitem igen t. megbízómat további megbízásaitak Hotel Dianabad Wien, címre küldeni sziveskedjenek. — Tiszteletűk: Grünwald Lipót.

**„ORBIS“ D. D.
ZAGREB
PAROMLINSKA CESTA 1.**

TELEFON 10. TELEFON 10.

Mint az elsőrendű ipar főképviselője, zágrebi raktárból elvámolva, mindenkor legolcsóbb árak mellett ajánlja az alább felsorolt gépeket és cikkeket:

Elektromotorok és dynamók minden áram és feszültség számára, elektro-szerek és mérőeszközök, installációs-anyag, teljes mozberende- zések, rézvitriol, forgópek öntödék részére, tűz-, bető- rés- és zuhanás ellen bizto- sított páncélcasszák, patent „Robur“, üvegeszközök és termometerek. Mezőgazda- sági gépek: Eredeti Sack- ekék, boronák, kultirátorok, vetőgépek és szecskagépek. Csiszolóeszközök: köszörű- és fenkővek. Papír és papir- csomagok minden fajtában.

Visszkereseti ügyek
„TARIF“ SUBOTICA
eredményes. és gyors elintézése
Küldje be fuvarlevelét.

Száraz, pormentes

faszén

hasított tölgy kerékaltal, tölgy, kőris, azill, gyertyán és gőzletlen bükk fűrészelt anyag készletből, ugyszintén megrendelés szerint mérelekkben kap- ható. 5618

Slatinska industrija
drva d. d. cégnél
Slatina (Slavonija)

TÉGLA
la fali és kuthoz való olajos
TÉGLA, kemény **TÉGLA**
hatsarkos **TÉGLA**,
hód farku

C SERÉP
cement **C SERÉP**,
cement **LAPOK**
minden mennyiségben kap-
hatók. Vidékre saját ipar-
vágányonon rakodhatók,

GliedBernát
István téglagyár
Subotica, gyári telefon 308
Iroda: Pašičeva (Petófi) ul
TELEFON 873.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy sikerült nagyobb mennyiségű

Őszi és téli árut

beszerezni. Az árut a külföld legtekintélyesebb cégeitől közvetlen a GYÁRAKBÓL kaptuk és így abban a helyzetben vagyunk, hogy közvetlen a fogyasztóknak legolcsóbb napi árban tudjuk számí-
tani. Raktáron tartunk legfiomabb ANGOL ÉS CSEH FÉRFI- ÉS NŐI SZÖVETEKET, legfiomabb LIONI ÉS BÉCSI SELYMEKET és BARSZONYOKAT.
Eladás csak kicsinyben! — Tisztelettel

VIDÁKOVICS M. PÉLIX ÉS FIAI
SUBOTICA, NAGYTEMLOM MELLETT.

FŐZÖTT

ECZET-ESSENCZ
kapható nagyban és kicsinyben a

KEMENY-féle ECZETGYÁRBAN
Subotica, Papucs-piacz, Gimnáziummal szemben.

WEITZENFELD ÉS TSA
SUBOTICA TELEFON 190

Iroda: Városi bérpalota. Köllgyár: Zenta-ut
Alapítva 1902. Táviratcim: Kenderipar.

PONYVA

ELADAS ÉS KÖLCSÖNZÉS
AJANL

Tűzoltó és kerti tömlő-
ket, ujlisztes, gabonás,
gyapju, toll, komló és
szalmazsákokat, mad-
rac és roletta szöveteket
juttatóból és lenből, minden-
nemű házivásznat. **Zsineg,**
kötél és hevederek. 2413

Önkéntes árverés.

Suboticán, Szegedi-uton, egymás mellett levő két egyemeletes lakház, mindegyik több lakással és istállóval — külön is — önkéntes nyilvános árverésen 1921. október 9-én d. e. 10 órakor dr. Strelitzky Dénes ügyvédi irodájában (Zombori-ut 18. sz. eladó s ugyanott naponként d. e. 10 és fél 12 óra között az árverési feltételek meg tudhatók és részletes felvilágosítás kapható. 5917

**Elektromotorok és dynamok teker-
cselését és javítását**
valamint villamosvilágítási és erő-
átviteli berendezést
a legjutányosabb árakon vállalom

KARDOS
elektrotechnikai, gépműhelyemben,
SUBOTICÁN,
Nagy Ferenc-telep 4. sz. udvarban.

Szőrmeárut, alakításokat és javításokat
a szezon beállta előtt nagy árendeménnyel készít és raktáron tart

Spitzer Lajos szücs szőrmeáruháza

Subotica, Sokoiska-utca (Kazincy-utca). Telefon 7—40. szám.

Uj októberi műsor az
ALHAMBRA-BAR
 ban. — Minden este **Jellő** a közönség kedvence **Hugó Hugó**, szerb-német komikus és **Fred Williams**, a tréfas ánykép művésze.
 Előadás után parkettán.
EGÉSZ ÉJJELE NYITVA!

SZÖVEK

Érti- és nő ruhákra
Vászon, Kanavász, Kartonok
 zseb- és fejrevaló kendők nagy választéku legolcsóbb bevásárlási forrása

Romic Franjo

rőljárni üzlete a „Szent Antal” hoz Csirkeplacz.

Gabonaszakember,

2 wagozon malom volt önálló diszponse, nagy gyakorlatl és ismeretsegel, kereskedelmi képzettséggel, kitünő tolerenciával megfelelő állást keres. Félmillió koronával bíró társasul biztos alapon nyugvó, jövedelmező új gabonacégre létesítendő. Megteremték „Nöten 27” jelgére a kiadóba kértnek.

Keleti arckenocs

Merima krém

egy tucat
45 dinár

Kukulides és Sakelerides

Beograd, a Grand Hotelel szemben. 5945

Sertfőzőházi vendéglő

nagyserü helyen, **Kulán** (Bácska) a főtéren levő sertfőzőben, szép kerttel, nagy teremmel, 2 kímérőhelyiség mellett szobákkal együtt és egy nagy udvar **október 9-én d. u. 3 órakor** nyilvános árverésen eladásra kerül. Szükséges készpénz 500,000 K. 5941

VIGYÁZZON A SZEMÉRE!

A legújabb „ZEISS PUNKAL” valamint minden más rendszerű szemüveg legprecízebben megalkopi, orvosi rendelkezésre is. **Deutsch Isidor Subotica legregibbi optikus cégnél** ahol aapos éaszaküzere kszolgálatában részcsul, ezen körülmény szemüveg vásárlásnál fontos. — Szemüveg javítások, motonikus szemüveg javítások, mindenben pontosan és gyorsan elvégzik. — Állami és városi tisztviselőknél 10 százalékos engedmény. **ORVOSI MŰSZEREK, BETEGÁPOLÁSI CÍRKEK ÉS KÖZTISZKÉK GYÁRI LERAKATA**

Ne sajnálja

az öt percnyi utat és **tekintse meg** **KLEIN GÉZA** cég újonnan berendezett lakk- és festékárú osztályát. 5798

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési ügyekben felvilágosítást
 Apróhirdetés egy szö 1-50 K, vasatgubtts és címző kézzelrezen számlát. Legkisebb apróhirdetés ára 15 K.
 Apróhirdetéseket levelez: Subotica a kiadóhivatal, Alexandra-utca, Lelach-baz és Schlangler hirlapárda a vasuti park mellett. Vidéken valamennyi főtelegrusitónk

Cipőfelsőréz

tüzönfő azonnall belépésre keresek állandó munkára. — **Órge Péter** cipőfelsőrézész Kuničičeva-utca III. kor. (Dezso-utca 581.). 5996

Élesítőkhordó

fiúk jó fizetéssel felvételnék **Herzl Simon** clesztónagykereskedőnél. 5918

Segéd felvételt

festék-mészüzletbe, aki nem válogatós munkában, **Mezei Simon** Subotica, Skadarska utca 5989

Tökéletes szerb és magyar fordító,

aki jogi ismeretekkel is bír állami alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóban. 5973

Mat malomkő

42" egy négylyukas mozsóló **Renauer** benzinnemotoral megépítve eladó **Németh Imréné** Pačiron. 5954

Eladó vályog

100.000 drb **Subotica**, Bajai nt 44. ujszám **Majláth** féle vendéglő. 5988

Fodrászüzlet

elsőrangú szállatában, nagyforgalmu, elutazás miatt eladó. Leveleket **Miladjev** tüzletbe **Sombor**. 5999

Bákkhasás

tüzifa vagon-teleiben, aprítva és hához szállítva kapható **Pal és Morvai** fakereskedőknél. Telefon 417. Ugyanott egy gyakornok felvétetik. 5456

— NEMZETKÖZI —
SZÁLLITMÁNYOZÁS
M. DE BROUSSE SUBOTICA
 Wilsonova utca 16. — Telefon 330.
 - Központ: PÁRIS. -
Fiókok a világ minden részében
 Szíveskedjék ez alkalommal a wieni fiók címét feljegyezni: **Wien IV., Favoritenstrasse 7.** 5973

Perfekt gép- és gyorsíró

jönzétéssel részvényszerűsághoz felvétetik. — Szerb vagy német nyelvtudás előnyben. Irásbeli ajánlatok „Perfekt” jelgére kértnek. 5886

Elszegényedett

üröm emenne hához reggelitől délig ahol a háziaszonyoknak minden háztartási munkában segíten. — Fizetés nem kell csak koszt. Címek a kiadóba kértnek. 5926

Levelező

v. könyvelői állást keres magyar és német nyelvben perfekt fiatalember. Ajánlatok „Azonnali” jelgére a kiadóba kértnek. 5943

Kelengyék

monogramok hímzésére zsidócsaládoz falura mennek. Cím a kiadóban. 5994

VÉTEL-ELADÁS

Eladó vagy bérbeadó hitfinó mozogép (Pathé) teljes felszereléssel. **Gutwein Mihály** Bácsfeketics. 5985

Eladó butorok:

háló, ebédő, spiz, konyhaberendezés jutányos áron. — Cím a kiadóban. 5980

A városi gázgyárbán

fakoksz szobafűtésre, kátrány és ottfott mész maximálisan áron kapható. 5898

Glaserigitt

prima kapható kicsinyben és nagyban **Neuhaus** és **Kalmár** festékárúkereskedésében, **Subotica** Sokolka utca. Ugyanott egy tanuló felvétetik. 5905

Jókarban levő

Erika-irógép eladó. Érdeklődők **Senta** postaiút 28. 5996

VALÓDI
WOLF-RAM
 villanygók (körte)
érkeztek minden nagyságban
MAYERHOF OPTIKUS
 a Magyar Wolframlámpa gyári képviselője **Subotica**.
 A nálam vett lámpáknál garantálók 5 százlelek éremmentesítés.

KÖLÖNFÉLE

A bettérén lépés-ellenében **Özletihelyiségek** keresek. Ügyönkök díjazatnak. Cím a kiadóhivatalban. 6001

Elvezett

illetve elvitték emeleti folyosómról fehér kis pincsi kutyám, ki nyomára vezet csak **Korona** jutalmában részcsul. Ismeretlel: háta közepén korona nagyságu sárgás barna folt van. Cím Reményi fogorvos. **Strossmayerova** (Eötvös) ul. 60. sz. 6016

Butorozott szobája

kinek van jelentsé a **Malusev** Irodába, jó áron kiadja.

Pénzkölcsönt

közvetl Malusev Iroda ház, szőlő és kezességre. 6011

Üzletihelyiségek

keresek azonnalra berendezéssel vagy anélkül a bettérén. Cím a kiadóban. 5979

500 dinár

jutalmat kap az aki, a főtér közelében, központban, egy vagy két szobas lakást konyhával talál. **Cvejnaja** (Piros 59.) ul. 16. **Bobrijavics** 5939

Használja

kérem a gázfűzőt stb. és világítson gázval. 5889

Kéznyékek

megírását szerbül elváltja a **Malusev** Iroda. 5885

Lilium-hajpor

jól tapad, kiváló minőségű poudert **Ára** 20 kor. Kapható **Ilies** gyogytár a foposta átellenében.

Kitünő minőségű
Retorta faszén
 vagonjételekben szállít
Hubert Lajos, Novisad
 5282 Zeljenszicka utca 17. szám
 a **TESLICI** ipartelepek vezérképviselője.

Uj bőrkereskedés!

Miloje P. Jeremić & Co. Beograd.
 Uskočka-utca 8. (Pavlovic M. Jefta üzlete mellett.) 5947
Nagy mennyiségben kapható:
 Francin talpbőr, kiszabott talpbőr, nyakbőr, kéreg, könnyű és nehéz vikszbőr, koksz, sevró különböző színekben. Fehér bőr cipészeknek és papucsosoknak.
Legmérsékeltebb árak. Eladás nagyban és kicsinyben.

felelően kell cselekedni; a helyzet komolysága úgy kívánja, hogy oly személyiség kerüljön a kormány élére, aki Görögországot nyugat felé kellő súlyal tudja képviselni.

Az „Atineiki”, amely Stratosz görög pártvezér lapja, Venizelosz visszatérésére céloz.

Londonból jelentik: Görögországban a király lemondása érdekében erős mozgalom indult meg.

Álhírek a király lemondásáról.

Kik terjesztették az álhíreket?

Londonból jelentik: A párisi SHS. követség a „Times” október 13-iki számában a következő kommentikéi közli.

— A párisi reggeli lapoknak az a híre, hogy Sándor, a szerbek, horvátok és szlovének királya azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a trónról idősebb fiúve, György herceg javára lemond, teljesen valótlán. Csodálkozik a követség azon, hogy a hír a francia lapokban megjelenhetett, mert az csak a Szerb-Horvát-Szlovén királyság elleni ellenséges érzületből fakadhatott.

A követség kommunikációjával kapcsolatban a „Balkán” megjegyzi, hogy az áhírt a „Chicago-Tribune” terjesztette. Az idézett lap szerint Sándor király három óra hosszat tartó audiencián fogadta Pasics miniszterelnököt. Pasics igyekezett lebeszélni a királyt szándékáról, de a király hajthatatlan maradt. A „Chicago Tribune” azt írja, hogy a király azért mond le, mert az országot köztársasággá akarják átalakítani és a kommunizisták, meg a szeparatisták akciójától félt.

A „Politika” Cseh barátaink címmel támadja a „Prager Presse”-t, mert az áhír abban is megjelent. A hír közlését Kozák Csermák, a

cseh sajtóosztály-főnöke engedélyezte, aki a szófiai „Vecsernáya Posta” munkatársa és Ferdinánd volt bolgár cár személyes barátja.

A „Tribuna” a Habsburgok akna-

Négy hét múlva tartják meg a soproni népszavazást.

A kisantant tiltakozása. — Bethlen miniszterelnök a megegyezésről.

A velencei egyezményvel kapcsolatos eseményekről alábbi tudósításunk számol be:

A kisantant protestál a nagykövetnek tanácsánál

Beograd. A „Novosti” írja: A cseh lapok a velencei megegyezést a trianoni béke elleni merényletnek minősítik és megállapítják, hogy ez az egyezés ellentétben áll az antant tagjaival kötött külön szerződésekkel.

Ugyanaz a lap más helyről vett értesülés alapján a következőket írja: *A velencei konferencia óta a kisantant és Itália között a diplomáciai viszonyban rosszabbodás állott be.*

A kisantant a nagykövetnek tanácsánál protestálni fog és lehet, hogy direkt akcióba is kezd.

A „Novosti” szerint Olaszország megtette az első lépést, mely a Közép Európában szándékolt imperialista politikáját világosan mutatja.

Prága. Mértékadó körökben tisztában vannak azzal, hogy Benes politikája a nyugatmagyarországi kérdésben súlyos vereséget szenvedett és ezzel a kisantant egész épülete megingott.

Az olaszok eljárását felháborítónak mondják. Benes presztízse nagy csorbát szenvedett. Szemére vetik, hogy Olaszországgal szemben gyengeséget mutatott, annak dacára, hogy Pasics is erőlyes fellépést követelt az olasz intrikák ellen. Beogradban ezért nagyon haragúsznak

munkáját látja a hír terjesztésében, amivel a külföld előtt azt a látszatot akarják kelteni, hogy a Karagyorgyevics királyi ház tagjai között viszály áll fenn.

Benesre és megvédőjéik, hogy elárulta a közös ügyet.

Magyar hivatalos nyilatkozat a tanácskozáson.

Budapest. Bethlen miniszterelnök hétfőn délelőtt a következőkben informálta a sajtót a velencei tárgyalásokról:

— A megegyezés eredménye öt pontban foglalható össze. *Először is megegyeztünk Sopron és környékének rendezésére vonatkozólag. — Amennyiben a népszavazás úgy döntene, ezen terület Magyarországhoz visszacsatolják.* Nyolc nappal azután, hogy az antantábarnokok misztériója kijelenti, hogy a nyugatmagyarországi terület véglegesen pacifikált, megtörténik a népszavazás.

Ez alatt az idő alatt, de a népszavazás alatt is az antantábarnokok cizottása marad Sopronban és gyakorolja a hatalmat. Ugyanugy, mint ma, megmaradnak fenhatósága alatt a mai rendbiztosító csapatok is, Osztelburg parancsnoksága alatt. Kikötöttel a megegyezésben, hogy a népszavazás a legszigorúbb módozat szerint fog végrehajtani, először a városban, azután a környéken, úgy, hogy a soproni népszavazás a vidéken már ismeretes lesz, amikor a szavazás a vidéken megtörténik.

— A területi kérdéshez tartozik a határkiigazítás kérdése is. *Ez a második pont.* A megegyezésben Ausztria kötelezte magát, hogy a határkiigazító antant-bizottság határozatait ma-

gára néve el fogja ismerni, illetőleg, miután még egy felebebesnek van helye a népek szövetségének tanácsához, annak döntését véglegesnek tekinti és azokat végrehajtja. Ez annyiban eredmény, mert a kísérőlevél értelmében a népszövetség döntése még nem volt végleges. Itt Ausztria arra is kötelezte magát, hogy a legközelebbi idő alatt visszaadja azokat a területeket, amelyeket a bizottság nekünk ítélt.

A harmadik pont az amvagyonnal összefüggő pénzügyi követeléseink kérdése. Amennyiben az erre vonatkozó tárgyalások, — amelyek a pacifikálás után kezdődnek meg — két héten belül nem járnának eredménnyel, vegyes döntőbírótság fog végérvényesen dönteni. A bíróság elnökét a Népszövetség tanácsa, illetve a svájci köztársaság elnöke jelöli ki. Ezen tárgyalások révén az átvett államvagyonnak megfelelő tökésszettel követeljük Ausztria fölszámíthatja a késedelmes átvétel okozta kárt. Ausztriának a bankák által okozott kár megtérítésére vonatkozó követelését visszautasították.

A negyedik pont szerint Ausztria kötelezi magát, hogy politikai tekintetben az egész lakosságnak általános amnesztiát ad és senkit politikai tetteitől nem üldöz.

Az ötödik pont a tisztviselőkérdést szabályozza. Ausztria tömeges elbocsátásokat nem eszközöl, tartózkodik a tisztviselők politikai üldözésétől, az elbocsátottakat pedig nyugdíjazza.

A soproni népszavazást négy hét múlva ejtik meg.

A megegyezéssel szemben bizonyos garanciákat vállaltunk — folytatta a miniszterelnök — hogy Ausztriának a népszavazás után és a határkiigazítás révén visszamaradó területrezt bandáktól mentesen fogjuk átadni. Ebben a tekintetben a magyar kormány bizonyos konkrét cselekményekre vállalkozott, illetve a kárt kifizetésére helyezte. Ezek a

A császár meghal.

Írta: Bartó Lajos.

I.

Az öreg ember a párnák közt már sárgás volt, bár erősítőszereket megszokott szervezete az injekciók folytán még visszaadta a vér színvonalát. A gummitömlők, melyek közt a test fektült, szédádagodtak az ágyban, melynek barokkja sok helyt aranyozásoktól fényelt. Az arc kifejezésében az agónia szótvetette már a Végtelenséget, mely felé a sejt és szövettömeg közeledett. A ráncos elviaszosodó arcon kétoldalt felgerjedezett az ismert császárszakáll és a mások kiborítottát ált kiverte a ször gyoma, a beresta. A fődvámster makacsul hangoztatta, hogy a császárt meg kell borotválni, mert ez az udvari etikett! De az udvari főorvos határozottan ellentmondott. Azt vélte, hogy a test ilyen zaklatása elvesz az életeréből, melyet ő a tudomány eszközeivel saját természetadta határain túl tolt ki már napok óta. Élet volt ebben a testben, mely már nem ennek a testnek az élete volt, hanem már csak laboratórium léte, varázslat... A főorvos azt hitte, hogy a túlfeszített létből talán fognak még szavak eredni, például ilyesmi:

— Mi történik most hadseregemmel az északkeleti fronton?
Vagy ilyesmi:
— Üdvözlöm utóbjára népeimet!

Vagy ilyesmi:

— Egy pohár vizet!

De a kémiából már nem eredtek szavak és a galvanizáló szerek hatása mindinkább beleolvadt a Mindenség folyamataiba, a beteg mindinkább kozmoszá kezdett válni a halálfonalkához való rohamában, hogy azontul visszatérjen.

A főorvos a beteg fejét fogta és hirtelen azt mondta:

— Most!

Kis fűtyszerű hangocska, mely csuklással volt keveredve, hagyta el a császár torkát és kiszaladt az egymásra omlott ajkak közül és a test nem mozdult többet. A főorvos körülnézett és így szólt az uraknak és a lakóknak:

— Meghalt a császár!

2.

A tömegek, ahogyan ide-oda hömpölyögnek a Föld felületén, a csillagok végtelenjébe küldik magukból a kérdést:

— Miért vagyok?

Az individuum kiszakítja a tömegből ezt a közös kozmikus sugárzást és a maga szemén keresztül is kérdezi a Mindenséget:

— Miért vagyok?

Az individuum azt mondja:
— Polgári jogaim vannak!

Az individuum azt mondja:

— El kell mennem a háborúba!

De az individuum érzi, hogy vala-

miben él, amit nem ért, ami hatalmasabb nátnál és amit nem tud megoldani...

3.

A bíró egy korlát mögött ült. Ezért a terem a váltóüzletek és a zálogházak hasonlóságát vonta magába. A bíró háta mögött a falon széles sárga keretben, melynek domborúságaihoz némi lpor tapadt, egy kép függött, melynek rendeltetése volt, hogy a császárhoz hasonlítson. A bíró szürke ruhában volt ezáltal és arca is szürke volt, hamus szürke arc, melyre a hamusság a belső elhamvadtságból eredt. Ez is ember volt és szemé is kérdezte egykor a Mindenséget:

— Miért vagyok?

Ebben az emberben ezen a kisugárzó kérdésen egy bizonyos és három gyermek függött és mert nem tudott kiegyenlítő feleletet kapni, a kérdés elégett már benne, nem áradt már a szeméből, de az elégettség hamuja szétterült arcán.

Még nemrég lett világhossz a Föld felett éppen csakhogy a hivatalnokok berohantak irodáikba és a tejes kocsi beadták a teljes üzletekbe a jegyekre betegeknek osztott jelet. A keskeny öreg utcákat még nem mosta föl a világhossz, az ódonosság és a homály szürkesége párázott a nehéz bázok közt. De a kövek már csendesek voltak és beljükből fult vissza a zaj, melyet az éjszaka elvonult tűzérezedek kidöngtetek belőlük. A fojvam-

tulso partján, az új városra, mely a síkon terjed szét, már ráestek a Napból az első sugarak és az állami központi ruharaktárakban új munderokat osztottak szét az egyes ezredek frontformációinak. A lisztivitalokban már vagdalták a lanyók a lisztjegyeket és a bankpénztáros megolvasta Wert-hemiszekrényében a hadikölcsönkönyvényt, hogy ugyanannyi-e mint tegnap este? Egy főorvos egy barakkházban azt mondta:

— Le kell vágni mindkét lábát!

Egy miniszter azt mondta:

Ördög vigye a polgári nők erkölcsét! Csak vonuljanak be a betegekét ápolni!

A tornyok fejszurtak a levegőbe és a nagy falak egymáshoz támaszkodtak. A városok egymásra támaszkodtak, a városok a hegységek, a hegységek egymáshoz támaszkodtak, minden egymásba és egymáshoz támaszkodott. Megbontathatlan egységként jelentkezett a világ.

A bíró a korlát mögött kérdéseket dobott a paraszthoz. A paraszt még a reggeli párkában kocsiján ülve érkezett be a fővárosba és tunya bambaság ült szét vonásában, melyek lefajították szándékait. Esetlenül mozgott és vastag ujjának körmei le voltak töredezve a sok kézi munkától. Cipőjéből az istálló szaga illatozott és az ember tudatában volt a nagy bajnak, melyben forog.

(Folyt. köv.)

következők: a magyar kormány proklamációt fog kibocsátani, amely közhírré teszi úgy bent az országban, mint a nyugatmagyarországi területekre a venelcei egységesség pontjait és felszólítja a lakosságot, hogy ezt respektálja, a fölkelők tegyék le a fegyvert és térjenek haza. De föl-hívást bocsátunk ki a fölkelő csapatok azon tagjaihoz is, akik, akár aktív tisztek, vagy tisztviselők, hogy tíz napon belül tegyék le a fegyvert, mert ellenkező esetben a büntető törvénykönyv megfelelő paragrafusai szerint fogunk eljárni velük szemben. Ugvancsak felszólítottuk az egyetemi hallgatókat is, hogy tíz napon belül jelentkezzenek egyetemüknél, mert ellenkező esetben a folyó évi szemesztert elvesztik. Végül fel fogják szólítani az egész magyar lakosságot, hogy pénzrel vagy más anyaggal ne támogassák a felkelőket, mert ellenkező esetben a büntető törvények alapján az eljárást ellene megindítjuk.

Felszólítjuk a felkelő bandák legénységét is, hogy tegye le a fegyvert és menjen haza, mert különben lázadás miatt megindítjuk ellentük az eljárást.

Ezen intézkedések nem merítik ki teljes mértékben a teendő lépéseket mert a momentán helyzettel függ, hogy a kormány milyen lépésekre határozta el magát ezek tekintetében. Karöltve fogunk eljárni a soproni antant-misszióval, amelyek a kor mányval való együttműködésre van utasítása. A nyugatmagyarországi területek pacifikálása három héten belül kell hogy megtörténjen.

Osztrák pártok Sopron átadását népszavazás nélkül kívánják.

Bécs. A keresztényszocialista egyesülés elnöksége az országos pártvezetőséget hétfőre Bécsben tanácskozássra hívta össze. A venelcei egyezmény ügyében a legnagyobb ellentétet tanúsító nagynémetek körében mindinkább tért hódít az a felfogás, hogy az adott kényszerhelyzetben nem volna célszerűbb Sopront és esetleg legszükségesebb környékét, ünnepeket tiltakozással, minden további nélkül, Magyarországnak átengedni. A tervet azért portálják, mert a népszavazás kétség-telenül Magyarország javára fog eldőlni és ezzel osztrák felfogás szerint is legális jellege lenne Sopron megmaradásának.

HEUMANN RÓZSA
hangverseny énekesnő dal és ária estélye okt. 22-én este fél kilenc órakor A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.
A zongorakísértet LÁNYI ERNŐ szeszerező látja el.

Helyárak: Párhely 200 kor., támlászek 40 kor., magánföldszint 30 kor., erkély 20 kor. — Jegyek Heumann Rózsa könyveskedésében kaphatók. 6288

Elsőrendű

**burgonya
vöröshagyma**
kapható

**Trgovačko Prometno D. D.
za Vojvodinu**

Ezelőtt: Deutsch Zsiga.

A belpolitika eseményei.

Nincs megegyezés a radikálisok és demokraták között.

Beograd. A radikálisok és a demokraták között folyamatban levő megbeszélések minden valószínűség szerint Pasics távolléte miatt a nemzetgyűlés összehívásáig eredménytelenek maradnak. A skupstina október 20-ától 25-ig csak formális ügyeket fog tárgyalni, bár még nem bizonyos, hogy meglesz a tanácskozáshoz szükséges kvorum.

Készülődnek az új választásokra.

Beograd. Davidovics Ljuba volt miniszterelnök, Pribicevics Szvetozár belügyminiszter, Ribar Ivan dr. a képviselőház elnöke és Jovanovics Milivoj dr. vasárnap Kragujevac beszédet tartottak egy demokráta népgyűlésen. Az utóbbi időben mindkét kormányzópart nagy agitációt fejtett ki, amely mögött már az új választásokra való készülődés látható.

Davidovics Ljuba a demokráta-part intéző bizottságának elnöke agitációs utjáról visszatérve hétfő

délutánra hívta össze az intéző bizottságot. Az ülésen Davidovics beszámolóján kívül más fontos ügyeket is tárgyaltak.

Ki lesz a nemzetgyűlés elnöke.

Beograd. A nemzetgyűlés első ülésén új elnökséget választ. A képviselőház legnagyobb része legszívesebben Ribar Ivan dr. eddigi elnököt látná továbbra is az elnöki székben, mert az a parlament üléseit mindkét párt megelégedésére vezette és elnökké választása óta nem változott a politikai szituáció. A demokraták között sok híve van Lukinics Edo dr. és Petijity Radomir elnökségének. A radikális pártban még nem állapodtak meg a pártot megillető első alelnökséget illetőleg. Hír szerint Vuics Milorad dr. eddigi alelnök nem vállalja tovább és tisztelt és helyére valószínűleg Miladinovics Zsarko dr.-t fogják megválasztani. Ebben a kérdésben azonban még folynak a tárgyalások.

Az ország pénzügyi helyzete.

— Kumanudi pénzügyminiszter nyilatkozata. —

Zagreb. Kumanudi pénzügyminiszter szombaton külföldre való útjában Zagrebbe át utazott, ahol a hírlapíróknak nyilatkozott az aktuális pénzügyi helyzetről.

A belső beruházási kölcsönről kijelentette a miniszter, hogy az eddigi jelentések szerint a magánosok és privátokéig jegyzése 300 millió dinárral tesz ki. Tiszta képet a jegyzés sikeréről csak néhány nap múlva lehet nyerni. Az bizonyos, hogy az eddig bejelentett összegnél lényegesen nagyobb lesz a jegyzés eredménye. A pénzügyminiszter közlése szerint a pénzhány miatt a belső kölcsönök nehézségét és azt figyelembe véve, hogy a pénznek másodlatú felhasználása ma tekintélyesebb jövedelemmel jár, továbbá tekintettel a kölcsön érdekében kifejtett gyenge propagandára, a kölcsön elért sikere tekintélyesnek mondható.

A külföldi kölcsönről — mondotta a pénzügyminiszter — a kormány több ajánlatot kapott. A legkedvezőbb az ajánlatok közül egy angol pénzcsopórt volt, amelyről most külföldi útján tárgyalni fog. A kölcsön nagysága és részletei tárgyában a miniszter nem nyilatkozott. „Csak annyit mondhatok, — úgy mond — hogy a kilátások a kölcsön tekintetében kedvezőek és most már csak a föltételek részleteiről van szó. Amennyiben ezek elfogadhatók lesznek, egy a kölcsön biztosítva van.”

A valuta esésének — mondta Kumanudi — több oka van, melyeknek megszüntetése nem történik függ. Az bizonyos, hogyha a devizakereskedelmet nem szabályoztuk volna, akkor valutánknak sokkal nagyobb süllyedése következett volna be. Az új rendeleink eredetileg az volt a célja, hogy a valutakereskedelmet a Nemzeti Bankra ruházza, azonban a bank eddig csupán pénzkibocsátással foglalkozott és sohasem foglalkozott behatárolt devizakereskedlemmel, aminek a háború előtt nem is volt semmi jelentősége. Most szükségessé vált, hogy a Nem-

zeti Bank e tekintetben is berendezkedjék, amire már serényen folynak is az előkészületek.

Nincs kizárva, hogy a nagybankok a kivételes jogot saját hasznukra ki fogják használni. Ennek ellenőrzése igen nehéz, de még nehezebb volna a helyzet, ha a devizakereskedlem teljesen szabad lenne. Mihelyt azonban a Nemzeti Bank ebben az irányban fokozottabb tevékenységet fog kifejteni, ez a többi bankok magatartását is kedvezően fogja befolyásolni.

A valutaárfolyamot meg lehetne javítani, ha Amerikában levő kivándoroltajainktól dollárt kapnánk. Sajnos azonban, hogy a kivándoroltak rá hagyják magukat beszélni a bankoktól, hogy dollárjaikat Amerikában váltásik be és így mi csak gyengébb valutát kapunk. A bankoknak eme káros működésével szemben megfelelő ellenakcióra lesz szükség.

Ami a tőzsdét illeti, teljesen tarthatatlan az, hogy például a zagrebi tőzsde teljesen a bécsinek a befolyása alatt álljon. Sokkal előnyösebb lenne, ha gazdasági életünk a nyugati tőzsdék után igazodnék.

A hírlapíró megjegyzésére, hogy Bécs és Zagreb közt telefonforgalom van, míg Trieszttel és Zürichel nincs összeköttetés, a miniszter kijelentette, hogy ő is székségesnek tartaná a Trieszttel való telefonösszeköttetést, de ez egyelőre az Olaszországgal fennálló viszonyok rendezetlenségére miatt nem lehet séges.

A kereskedők külföldi tartozásainak az állam által való garantálását a miniszter teljesen kizártnak tartja. Az erről szóló hírek nem tehetnek meg a valóságnak. A kereskedők súlyos helyzetének — mondta Kumanudi — ők maguk az okai, mert idegen deviza-szükségleteiket nem fedezték idejekorán és a külföldön könnyelmű módon eladósodtak. Ha föltételezünk pénztünk volna, azt is egyéb célra tudnók felhasználni, — nem lehet tehát szó sem garanciáról, sem moratóriumról a

külfölddel szemben fennálló adósságok tekintetében.

Végül az olasz marhakivittell tilalomról nyilatkozott a miniszter, aminek rövidesen bekövetkező megszüntetését reméli. Véleménye szerint Olaszországnak valutáris szempontból is érdeke, hogy olcsó valutát ér a S. H. S. királyságból importálja az élő állatokkal. A kormány egyébként is meg fogja tenni a szükséges lépéseket a tilalom föloldása végett.

Sztrájk Felsősziléziában.

— Ellenállnak a németek. —

Páris. A Havas-ügynekség jelentése. A nagyköveti értekezlet annak a megbízásnak alapján, amelyet a szövetséges kormányoktól nyert, elfogadta a népszövetségi tanács által javasolt megoldást Felső-Szilézia határvonalának megoldása és a Németország és Lengyelország közti közvetítő gazdasági rendezabályok ügyében. A végrehajtás egyes részleteit a legközelebbi ülésen fogják megállapítani.

Berlin. A Wolff-ügynekség jelentése. A felső-sziléziai német végrehajtott bizottság Felső-Szilézia németességéhez felhívást intéz, amelyben a genfi fölszólítási tervezet vonatkozólag a következőket mondja: A német lakosság sohasem fog ebbe a megoldásba belesnyugodni. A bizottság a német kancellárhoz táviratot küldött, amelyben követeli, hogy a kormány határozatlan utasítsa el a népszövetség felső-sziléziai döntését.

Berlin. A Wolff-ügynekség jelentése. A felső-sziléziai német végrehajtott bizottság Felső-Szilézia németességéhez felhívást intéz, amelyben a genfi fölszólítási tervezet vonatkozólag a következőket mondja: A német lakosság sohasem fog ebbe a megoldásba belenyugodni. A bizottság a német kancellárhoz táviratot küldött, amelyben követeli, hogy a kormány határozatlan utasítsa el a népszövetség felső-sziléziai döntését.

Kattowitz. Lengyel forrásból eredő hírek szerint a felső-sziléziai németek tiltakozásuk jeléül általános sztrájkot terveznek Attól tartanak, hogy a titkos német katonai szervezetek emberrel legelőbbé röptik a hidakat.

Wirth kancellár visszalép.

Berlin. Wirth német birodalmi kancellár újságírók előtt kijelentette, hogy visszalépése befejezett tény.

Vegetáriánusok szaporodása Bácskában.

A zsirra, szalonárra, félkilós sonkadarabokra berendezett bácskai gyomrokban Suboticán vegetáriánus vendéglőt nyitnak. Eddig körülbelül 30 jelentkező akadt, akik komolyan elhatározták, hogy tiszta és többé nem esznek és csakis fözelékelekből és gyümölcsből táplálkoznak. Az új-szütt vegetárokra ez az elhatározása azonban igen gyanús, mert a jelentkezők túlnyomó részben köztisztviselők és magánhivatalnokok. Valószínűtlenül hangzik, hogy a köztisztviselők és magánhivatalnokok egyszerre gyűlölték volna meg a jó bécsi-életet és a serpenyő-röstélyt. Ugy látszik, itt inkább egy melyt szociális kérdéssel állunk szemben, aminek a szájai egyelőre egy vegetár vendéglőben fognak össze-futni.

Éppen ezért a vegetár konyhának

egyelőre mindenki nagy jövőt jósol. Lesznek föt éteit evők és rokosztlerék (Rohkostler). A rokosztlerék még kenyeret sem esznek, a buzát megpörkölök és úgy ráglák meg. Igen érdekes látvány lesz. Azt mondják, hogy Müller dr. a „Mein Sitem” szerzője szintén nyers koszon élt.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a diákok körében is a vegetár vendéglő iránt. Ők még tudományos alapon lépnek be az új konyhába, mert szerintük az ember fogazata és béiberendezése azonos a majomével az pedig fűvet eszik. Sokan lesznek az érettségi után, akik a tudományos fel fogás elfelejtése után is bent maradnak a konyhán. . . .

A konyha a jövő hónapban nyílik meg, az étkezés igen olcsó lesz és nem lesz borralvó.

Ez mindent megmagyaráz. De mi történik akkor, ha a husárok a megnyílásig lesznek a felére?

ELTÉREK

AZ ELSŐ BUKÁS.

Péter naplójából.

Az ember nem a gyerekkorában gyűfti a gyermekkori emlékeit. A multak pincéjéből az első gyermekkori emléik akkor sir föl, amikor hajunk göbje feketéjében megjelenik az első fehér szál. Amikor életünk virágboruló nyarát megcsipi az első fezi dér s az öregedés első lebelete kezd kihútni a fiatalosg lázát és forrasá-gát, akkor kezdünk, mint vaemaeska a part köveibe, belekapaszzkodni a gyerekkor emlékeibe a fausti kívánsággal: állj meg idő! Akkor kezdünk keresgélni a multak porában, kiváló-gatjuk a ragyogó köveket a göröngyök közül, fölcsodélgatjuk az aranylő leveleket, amiből valamikor glóriás fűszert lóttunk a lejtűnre s fölfejtjük életünk darócából a gyermekkori emlé-kek aranyálatait amiket a vak sors beleszótt. Bizony, amikor: öregedni kezd ahhoz, hogy gyermekkori emlé-keink legyenek . . .

Abban az utcában, amelyben mi lóttunk, világhírű muzikus volt tíz éves koromban. Akkor az volt világhírű, akit minden házban ismertek. Volt egy világhírű festő barátom is abban az utcában (— drága barátom, kinek lelkében élsz még bepölyvávva, mint selyembányó bájja a gubóban, az emlékek selymében? —), akivel a művészetünkön kívül még valami más hatalmas érzés is összekötött, mind a ketten a kövér hentes nagy lányába voltunk szerelmesek. A lány kövér volt, szőke és bizony sokszor zsirokezdő drága, jó burkák és kol-báscok kívánatos és izgalgó partfőjétől volt illatos a kezcsókja s kedvtelve játszott velünk, — velem, aki mindig valcort zongoriztam neki s Miklós barátommal, akivel a legkülönbözőbb színű papirokra a legkülönbözőbb színű ceruzákkal rajzoltatta magát.

Multak a napok, nött a barátság, lézadott a szerelem, én már az ötvenedik valcort tudtam kivívrolni s Miklós kepeiből már kitelt volna egy pár Louvre. De hamar rámlt az első csalódás. Rádöbentem, hogy Miklós akkor is eljár rapzolni, amikor én nem mehettem el zongorázni. Valami süket kétségbeesés szakadt rám, a gyereklelek dióhéjában, keserű világlájdalmat éreztem s szivemből ki-veltem a hűlen barátot.

Rosszor, nagyon rosszor jött ez a szakítás. Az iskolában éppen tornaver-senyre készülődünk, mi, kis gyere-kek, a nagybő diákokkal együtt. Valami ambiciós fiatal tornatanárunk volt, az egész városat meghívta a torna-versenyre, aminek felnyitója — száradékul nagy néma képlet — az

előven gula volt. Nyolc nagy diák állt lent, a vállukon hat kisebb, ezek vállán négy harmadikos és lönt, a gula tetején, mi ketten álltunk volna: Miklós meg én. Pónt egymás kezét kellett tartanunk, mert a gula vala-hogy úgy volt fölépítve, hogy az a kézfogás biztosította az egésznek az egyensúlyát.

A próbák kitűnően mentek, pomós szabatsosággal pillanatok alatt fölépült a gula, mi boldog szeretettel másztunk föl a tetejére s fogtuk meg egymás kezét. Gyötörhették egymást a gyerekszívek szeretetével s szivünk az egymás láttára hangosan doboghatta az »örök-harag-ot, a gula tetején mégis megszorítottuk az egymás kezét.

Am a tornaversenyen baj történt. Oda kiött a lány is, szivünk és vetél-keéseink bölgye, ainké, most már tudom, valami pokoli örömet szerzett a két kis kakas viadalra s aki hancurozó örömmel bujtogatót bennünket egymás ellen. S mi lovagi kötelessé-günknek tartottuk, hogy matasuk és bizonyítgatunk előtte az egésztestületen haragot.

Már vége volt a szabadszaktornáknak, már vége volt a kötélhúzásnak is, következett a délután slágere: a gula. A betanult és szászor megismé-telt rend szerint felálltak a fiúk, gyorsan rájuk épült az első emelet, már a második emelet is helyén volt. Következünk mi. ELÁHT a szívem vére se is. Mi lesz most? Nem értünk rá gondolkodni se, már a tetejében voltunk. S akkor fönt, hirtelen-váratlan, megbénuult, megmeredt a kislány. Egyik se akart kezét nyujtani a másiknak a lány s zeme láttára. Meghaltunk volna a szégyentől, ha a lány kikacaghatja a haragunkat. A fiúk lent már türelmetlenkednek, a tanár suttogó hangon ordít föl ránk és mint az örült gesztikulál, szivünkben éreztek talpalnál a pékok izgalmasá feszült várakozását, — de nem tudtuk magunkat elszánni, hogy kezét szorítsunk. A következő pillanatban megintott a gula, össze-dől a gyerek-torony, vége volt a torna-versenynek, ünnepségnek, dícsőré-gnek, mindennek.

Ugy mentem haza, mint egy megvert hős. Mint Leander, aki a szé-gyén partatlan tengerét uszta át Hérodót. Azóta más magasságokra is fölkerültem, szédültem már a Rhamezsek gubáján s fölcsodort a vihar olyan gulára is, amelynek szívesen ember válla volt a talpazata. Lehem-peretgam innen is, mert nem tudtam akkor se belekapaszkodni más ember kezébe. Sok kézasorizás szennyezte be azóta a kezemet. Oh, de ufjongo örömmel adnám cserébe mindet, ha még egyszer megszoríthatnám a kezemet én okos gyerekek, én kicsi hősöm, én drága barátom.

Jean Jardi.

— Sándor király és Gyöngy herceg találkozás. Beogradból jelentik: Gyöngy herceg ki Csehországból a svejci Lausanneba utazott, a napokban Sándor király látogatására Párisba utazik.

— Sándor király diszkardót adott egy francia tábornoknak. Párisból jelentik: Sándor király párisi tartózkodása alkalmával egy diszkardót ajándékozott Henrys francia tábornoknak, melybe a következő felírat van belevésve: „A szerb nép Henrys tábornok-nak, a keleti francia hadsereg parancsnokának, Monstir védője-nek.” A francia kormány örömmel értesült a királynak a francia tábornokkal szemben tanúsított kitűnött figyelméről.

— Egységes postai terminologia. A posta és távirdugyi miniszter rendeletet dolgozott ki, amely egységesíti a postai terminologia-t az egész országban.

— A forgalmi adóvek kiosztása. A forgalmi adó nyilvántar-tására szolgáló iverk kiosztását hétfőn megkezdték. Az iverk me-lyeket a subotikai pénzügyorség kézbesít a kereskedőknek, három-házi forgalom bejelentésére szolgál-nak és azokon minden nap bevetélt minden nap külön be kell jevezni.

— Tilos külföldön nyaralni. Beogradból jelentik: A dinár ár-olyamánál folytonos esése miatt a külföldön üdülő valamennyi állami hivatalnokokat visszahívták azzal, hogy szabadságukat töltsék el valamelyik belföldi fűrőhelyen.

— Török hadifoglyok szabadszaktornák. Konstantinápolyból jelentik, hogy a csereképen Maltában az angolok által szabadszaktornák török hadifoglyok oda megérkeztek.

— Zsekov tábornok tanuak jelentkezett a szófiai pörben. Szófiából jelentik: Zsekov tábornok, volt bolgár hadügyminiszter, aki a világháboruban főparancsnok volt a bolgár hadseregnek, Németország-ból Bulgáriába érkezett és a bíróságnál a Radoszlavov kormány el-letlen pörben tanuak jelentkezett.

— Győztek a polgári pártok a berlini választásokon. Berlinből jelentik: A polgári pártok a községi választásokon nagy többsé-gel szereztek a szociáldemokrátá-kal szemben. A választások nyugodtan folytak le.

— Haldichlik a közegészség-ügyi miniszter. Sarajevóból jan-tik: Karamhadovic közegészség-ügyi miniszter állapota egyre rosszabbodik. A „Novosti” szerint a közegészségügyi miniszter hé-napja agonizál.

— A vajdasági vasutasok jevezése. A „Novosti” írja: A vajdasági szerb és magyar vasu-tasok október 1-től 15-ig 57.000 di-nár állás kölcsönt jeveztek.

— A franciák 32 német tisz-tet letartóztattak. Párisból jelentik: A rajnavidéki katonai rend-örög Krefeldben letartóztatta a volt német császári hadsereg 32 tisztejt, akik egy szállóban titkos gyűlést akartak tartani. A tisztek között van Marethem tábornok és a jelenlegi Reichswehrnek egy tábornoka, valamennyien tejjai a Falkenstein egyesületnek. A letar-tóztattak lakásán házkutatást tar-tottak, mely alkalommal a rajna-vidéki revéns-készítő dére vonat-kozálag nagyfontosságú okmány-okat, továbbá löszert, fegyver-eket és gránátokat is találtak. A tiszteket átadták a francia katonai parancsnokságnak.

— Megkezdődött a hadifog-lykicszerelési akció. Budapestől jelentik: Az oroszországi hadifoglyokkal kicszerelési kommunis-ták első hatvan tagu transzporija holnap indul Oroszországba.

— Idegen nyelvek használata a csehszlovákiai bíróságok előtt. Prágából jelentik: A legfelsőbb bíróság elrendelte, hogy Cseh-szlovákiaiban az idegen elatlalók a bíróságok előtt anyanyelvüket használhatják.

(x) Orvosi hír. Dr. Strasser Géza nőorvos Somborban rendelőjét Putnik vojv. venac (Széchenyi-körút) 8. sz. alá, kézül szemközt a komanda me-tálval (volt honvéd-kaszárnya) helyezte át.

— Francinországi megteríti az oroszoknak adott segély-összegeket. Beogradból jelen-tik: A francia kormány értesítette a beogradi kormányt, hogy a Szerb-Horvát-Szlovén állammak megteríti mindazokat az összegeket, melye-ket az orosz menekültek segélye-zésére fordítottak. Ez az összeg körülbelül 30 millió frankot tesz ki.

— A beteg bajor ex-király. Szombathelyről jelentik, hogy a bajor ex-király állapota változat-lan. Betegsége nem ad okot ag-godalomra.

— Új párt Magyarországon. Budapestről távirduzták: Honvédelmi párt címen vasárnap Urmányi Nándor elnöklésével új párt alakult.

— Amerikában vasuti sztrájk készüül. Washingtoni jelentés szer-int az Egyesült Államokban vasuti sztrájk fenyeget. A vonatkísérő szö-mélyzet és a váltóörök szövetsége csatlakozásra szólították föl, az ok-tóber 30. kezdődő általános sztrájk-hoz, amikor tizenhét vasutásárság személyzete lép sztrájkba. Harding elnök tárgyal a vasuti bizottság vezetőivel.

— A londoni munkanélküliek állandag tüntetnek. Londonból jelentik: A kormányépületek védelmére erős rendőr-csapatokat vontak össze. A rendőrökön meg-jelent a Downing Streeten és kö-zölte, hogy sok ezer munkás — köztük számos kommunista — tüntető menetben a kormánypalota-hoz akart vonulni, hogy a minis-terelnökhöz kihallgatást kérjen. Az egyes városrészekben a munkan-élküliek szintén tüntetéseket ren-deztek, amelyek során néhol vere-kedésre került a sor. A rendet ismét helyreállították.

— Nyugvóponton a magyar bepolitika. Budapestről jelentik: A belső politikai kérdések meg-lebélésen nyugovóra tértek, mert gróf B. thlen István miniszterelnök és gróf Banffy Miklós külügyminiszter házaérkezése, a velencei tárgyalá-sok sikere és a nyugatmagyarországi kérdés küszöbön álló megoldása minden más kérdést elnémított és általában azt hiszik, hogy a belső politikai kérdésekkel meg fogják vární a soproni népszavazás befe-jezését.

— Az angol külügyminiszter a szovjet ellen. A „Daily Herald” jelenti Londnból: Lord Curzon külügyminiszter magánlevelet írt Bzid miniszterelnöknek, amelyben azt tanácsolja neki, hogy tartózkodjék attól, hogy Oroszországgal bárműn viszonyba lépjen és kifejezést ad, ama véleményének, hogy számol azzal a lehetőséggel, hogy új örök egysítésével a szovjet-kormányzat megdönthető. A brit külügyi hivatal alaptalan kotalmányának mondja az angol lap hírt.

— Negyvennyolc áldozata van a Rudeni-erő felrobbanásának. Bukarestből jelentik, hogy a Ru-deni-erő felrobbanása következé-sében tizenötven meghaltak, tizen-ötven megsebesültek és tizennyolc-an eltűntek. A halottakat nagy gyászpompával temették el.

(x) A „Falu roszak” című népszá-mu kerül folyó hó 28-án este 8 órai kezdettel a subotikai Műpártokál Kör-étől előadásra, mely iránt városzerte páratlan érdeklődés mutatkozik. A szerepek egy-egy kitűnő kezekben vannak az egy-iker biztosítva van. Jegyek kaphatók a kör helyiségében, Pütsch ténykőcs házban. 6311

TŐZSDE

Beogradi tőzsde. Okt. 17. (Zárlat.)

Valuták:		Devizák:	
Font . . .	London . 25635	Bukarest . 385	
Fr. frank . 468	Páris . . 485	Prága . . 570	
Dollár . . 6612	Newyork .	Zagreb . 185	
Márka . . 4850	Berlin . . 46	Varsó . . 12	
Lira . . . 253	Bukarest 5190	Bécs . . . 21	
Lei . . . 5390	Szaloniki .	Bécs . . . 27	
Szokol . 74	Prága . . 7550	Bécs . . . 21	
Magy. K.	Szofia . . 42	Bécs . . . 27	
Osztr. K.	Bécs . . . 302 1/2	Bécs . . . 27	
Napoleon.	Milano . . 262	Bécs . . . 27	
Leva . . . 4150	Genf . . .	Bécs . . . 27	
Drachina	Budapest	Bécs . . . 27	

Zürichi tőzsde. Okt. 17. (Zárlat.)

Devizák:		Devizák:	
London . 2055	Bukarest 385	London . 2725	
Páris . . 3860	Prága . . 570	Páris . . 3100	
Newyork 532	Zagreb . 185	Newyork 697 1/2	
Berlin . . 320	Varsó . . 12	Berlin . . 427—435	
Milano . 2160	Bécs . . . 21	Milano . . 275	
B.-pest . . 77 1/2	Bécs . . . 27	Bukarest 515—525	
	Bécs . . . 27	Prága . . 725—735	
	Bécs . . . 27	Bécs . . . 27 1/2	
	Bécs . . . 27	Zagreb . 240—250	
	Bécs . . . 27	Roma . .	
	Bécs . . . 27	Varsó . .	
	Bécs . . . 27	Zürich . .	

Bécsi tőzsde. Okt. 17. (Zárlat.)

Valuták:		Devizák:	
Font . . . 2670	London . 2725	London . 2725	
Fr. frank . 30	Páris . . 3100	Páris . . 3100	
Dollár . . 695	Newyork 697 1/2	Newyork 697 1/2	
Márka . . 1630	Berlin . . 427—435	Berlin . . 427—435	
Lira . . . 9700	Milano . . 275	Milano . . 275	
Magy. K 380	Bukarest 515—525	Bukarest 515—525	
Lei . . . 1950	Prága . . 725—735	Prága . . 725—735	
Sokol . . 2700	Bécs . . . 27 1/2	Bécs . . . 27 1/2	
Dinár . . 3500	Zagreb . 240—250	Zagreb . 240—250	
L. márka	Roma . .	Roma . .	
Sv. Frank 484	Varsó . .	Varsó . .	
	Zürich . .	Zürich . .	

Értékpapírok: Magyarhitel 1810, Osztrihitel 660, Salgó 6375, Rima 2580, Dél vasút 1300, Angol-Magyar 751, Államvasút 3100, Ganz-Danubius 31800, Atlantica 3580, Adria 7500, Kőszén 8930, Nasicica 15550, Papír 3375.

Novisadi tőzsde okt. 17. Bácskai buza 78 kg. kereslet 1100, kínálat nincs. Szeremégi buza 78—79 kg. kótes 1110. Takarmányárpa 78 kg. kínálat 950, kereslet 930, kótes nem jött létre. Zab bácskai kínálat 800, zab szeremégi kínálat 800. Bácskai u-kukorica kínálat 860. Bánáti u-kukorica kínálat 700, kereslet 680. Bácskai csöves kukorica 500. Bácskai u-kukorica kereslet 730. Liszt 0-as zsákkal 1610, kótes 1600. Kenyerlisz. zsakkal kótes 1310. Korpa zsákkal bánáti 510. Fehér uj bab kínálat 1150. Régi feher bab kínálat 1050.

Működvelő előadás Kikindán. A velük kikindán »Humanitase» négyzet nagyiskerü működvelő előadást rendezett. A »Próbaházasság»-ot adták elő kikindán működvelők. A szereplők valamennyien elsőrangú produkáltak. Ember Sárka, Bukor Dusan, Kincs Péter emelkedtek ki, továbbá Gyartyai Mici, Klein János, Szervo Ica, Suszter Irén és dr. Bánfalvy. Dr. Steinearné és Kincs együttes-éneke nagy sikert arattak. Rendezők Ince Mária és dr. Bajusz.

(x) **Henmann Rózsika hangversenye.** A kiváló énekesnő, aki nem közönséges kvatitászairól már bizonyágot tett, szombaton este tartja meg a Városi Színházban hangversenyét. A program a legkiválóbb és legnépszerűbb zeneszerzők reprezentatív darabjait öleli föl. A hangversenyt jogoslán nagy érdeklődés előzi meg.

(x) **A Mápártólók Körének** elnöknője, Pietsch Ferencné urnő, az egyesület legutóbb megtartott előadásai alkalmával befolyt listja jövedelméből 3850 koronát juttatott a jótékony alapra. 6311

— **Adományok.** Egy nyomorgó család részére Grünfeld Ernő Csokárol 100 koronát, Klemencz József Gombórol 20 koronát küldött szerkesztőségünkbe.

— **Eljegyzés.** Schmidt Mariskát Kisközegről eljegyezte Jagodics Gyula. Beztán. (Minden külön értesítés nélkül.)

— **Albrecht főherceg Amerikában.** Beogradi jelentés szerint Albrecht főherceg, Frigyes főherceg fia, Newyorkba utazott, hogy apja birtokainak eladását perfectálja.

— **Házasság.** Répás Ilonka és dr. Clementis Kálmán budapesti orvos. Születés, 1921 október 17-én házasságot kötöttek.

— **Herczeg Ferenc a szőregi képviselőjelölt.** Budapestről jelentik: A szőregi kerületben Herczeg Ferenc lép fel jelöltként, aki hétfőn mondogatta a programbeszédét.

— **Valuta-csalás a bécsi magyar követség telefonján.** Budapestről jelentik, Hosszabb idő óta egyes budapesti nagybancok negyedórákkal előbb kapták meg a zürichi jegyzéseket, mint a távirati útdához hivatalosan megérkezett. A rendőrség nyomozást indított ez ügyben és megállapította, hogy a zürichi tőzsdejelentéseket, Magurányi Sándor, a bécsi magyar követség főtisztviselője, a budapesti »Futura« bécsi igazgatója a követség egyik telefonján leadta az Országos Központi Takarékpénztárnak, továbbá a Számlitól és Pénzváltó Banknak. A követség másik telefonján Friedenheim bécsi bankár adta le az Angol-Magyar Banknak a kurzusokat. Az eljárást megindították.

— **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője neml betegre részére. Rendel délelőtti 7—9 ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7 ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroksa-féle ház.

(x) **Egy új csodás hatelvonásos film-dráma** jelent meg a filmpiacon, »Génui összeesküvés«, főszerepben Hans Mirendorfal. Ehhez hasonló nagykialakult kép még nem jelent meg. A filmet a novisadi Mosinger filmvállalat hozza forgalomba s a suboticei »Közö-mozi« játsza először, utána a sombóri »Aréne« mozgó kötetle a nagy-szerű filmet. 6323

(x) **Bécsi divatszalon Topolán.** Ertesitem a t. hályközönséget, hogy az újonnan megnyitott női-ruha-és kalapszalonom részére Bécsből, kárnter-strasse szalonokból elsőrangú szabásznőt és masamódot hozattam. Szalonomban készülnék a legújabb divatu angol és francia ruhák, kosztümök, kabátok és a legújabb divatu kalapok. Megtekintésre ajánlom modelleimet. Begovics Rózsika, Topola. 6185

(x) **Roth Olga** kozmetikai intézetében Reg. Alexandrova-(Kossuth)-ulica 21. sz. alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, (félelemlen, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hájszálak, pattanások, szemölcsök, szepilők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő és szepilők-kenőcsök stb. 4719

(x) **Dr. Kosztolányi Árpád** orvos rendel Wilson-(Damjanich)-ulca 34. szám alatt (a polg.-iskola mellett) csecsemő-és gyermekbetegnek délelőtti 9—11. ig. bor- és nemi-betegnek délután 3—5-ig. (Salsarsan oltások vérjávosok-nak). 3992

SPORT

Jugoszláv-csaszlovák válogatott. Október 28-án játszik Zagrebban a két ország reprezentatív csapata válogatott mérkőzést. A jugoszláv válogatottban játszik Marockics, a Bácska kiváló balsszeketője.

Novisad—Sombor városközi mérkőzés. Vasárnap, október 23-án, játszik a két város reprezentatív csapata Somborban. A Subotica ellen szépen szerepelt Sombor megy nagyobb sánsszal a küzdelemben, bár Novisad vesztes formákat mutató tizenegye, ha jó napja lesz, meglepetést hozhat.

Hétfőn este állította össze Novisad válogató-bizottsága a Somborba küldendő reprezentatívokat.

A vorisadi csapat összeállítása a következő: Nemes, Ovári, Kovacsics, Baj, Schwarz, Szitka, Bertók Scholtz, Timár, Sevcics, Schäffer. A mérkőzés Somborban lesz. Ugyanaz nap a B) válogatott Novisad játszik.

Vasárnapi eredmények Budapestén.
 MTK—BIC 4:2
 UTE—Törökvs 5:0
 FTC—TTC 4:1
 III. ker. TVE—Vivó AC 2:0
 VII. ker.—MAC 1:0
 38FC—URAK 1:0
 MAFC—NSC 3:0
 Zuglói AC—Ujpesti Törökvs 0:0
 Óbudai TE—BAK 2:2
 BEAC—BSE 5:0
 Rákospalotai TC—Erzsébetvárosi TC 2:1.

HALLÓ!

UJ SZÜCSÜZLET

HALLÓ!

S. Miharevics első jugoslav serajevói szücsüzletének fiókja Subotica, Karadjordjev-trg 6. szám a barátok temploma mellett. — Nagy raktár mindennemű szőrmeáruban, u. m. asztragan és felasztragan sapkák, festett rokák különböző színbén és mindennemű egyéb jóminőségű szőrmeár. Eladás kicsinyben és nagyban.

HALLÓ!

UJ SZŐRMEÜZLET

HALLÓ!

A ZIDOVSKA BANKA
 ZA BOSNU I HERCEGOVINU
 SARAJEVO

SUBOTICAI FIÓKJA

1921. jul. 1-én
 megkezdte működését

Caro és Jelinek

Nemzetközi Szállítási Részvény Társaság
 Subotican.

SPECIÁLIS TOJÁSFORGALOM

BUCHS, BRÜSSEL, LONDON ÉS PARISBA

Másnemű mezőgazdasági termékek exportforgalma: Anglia, Belgium, Franciaország, Olaszország és Schweizba valamint IMPORTFORGALOM ugyanez országokból Danzas & Co R.-T.-gal egyetemben Basel, Buchs, Chiasso, Domodossola, Frankfurt a/M. Geneve, Kehl, Lindau, Lyon, Mannheim, Milano, Modane, Strassburg, Zürichbe stb. és Caro & Jelinek nemzetk. R. T. Zagreb, Jesenice, Koprivnica, Maribor, Sisak, Subotica és Sušak. 6239

Szudárevics fest és tisztít.

KÖLCSEI-UTCA 292.